

elisa

2019

vastuullisuus

vuosikertomus
tilinpäätös
hallinto

Raportin tarkoitus

Elisan vastuullisuusraportti 2019 on selvitys Elisan muista kuin taloudellisista tiedoista ja se on laadittu Global Reporting Initiative -standardien core-vaatimusten mukaisesti.

Varmennettu vastuullisuusraportti on osa Elisan vuosikertomusta ja linkittyy vuosikatsaukseen, hallintoon ja tilinpäätökseen.

Elisan toimialaan vaikuttavat globaalit megatrendit ja liiketoimintamalli on kuvattu vuosikertomuksen Vuosikatsaus 2019 -osiossa.

Elisan julkiset sitoumukset, politiikat sekä indeksit ovat luettavissa vastuullisuussivuiltamme.

Sisällys

Tätä vastuullisuus meille tarkoittaa _____	3
Tavoitteet ja suoriutuminen 2019 _____	5
Mahdollistamme turvallisen digitaalisen ympäristön kaikille _____	7
Toimimme empaattisesti ja edistämme yhdenvertaisuutta _____	11
Arvoa yhteiskunnalle _____	16
Edistämme luonnonvarojen järkevää käyttöä _____	21
Raportin kuvaus _____	24
Riippumaton varmennusraportti _____	25
Yritysvastuu ja muiden kuin taloudellisten tunnuslukujen -raportin allekirjoitukset _____	27
GRI Sisällysluettelo ja tunnusluvut _____	28

Tätä vastuullisuus meille tarkoittaa

Elisan missio on *digitalisaatiolla kestävä tulevaisuus*. Digitalisaation keinoin ratkomme asioita, jotka ovat tärkeitä ihmisille, yhteiskunnalle ja kestäväälle kehitykselle. Tähän kuuluvat turvallisuus, yhdenvertaisuus ja määrätietoiset toimenpiteet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Visiomme on tulla erinomaisuuden esimerkiksi, ja strategiamme ytimessä on asiakaskokemuksen ja laadun pitkäjänteinen kehittäminen. Vastuullisuutemme perustuu strategiaamme, arvoihimme ja liiketoimintamallimme.

Päämarkkinoillamme Suomessa ja Virossa olemme kriittinen osa yhteiskunnan toimivuutta. Liiketoimintasegmenttimme ovat henkilöasiakkaat ja yritysasiakkaat, ja palvelemme yli 2,8 miljoonaa asiakasta. Tarjoamme tulevaisuuden digitaalisia palveluita myös kansainvälisille markkinoille.

Liiketoiminnallamme voimme tuoda kestäviä ratkaisuja yhteiskunnalle ja eri toimialoille. Rajattoman mobiilidatan liiketoimintamallimme lisää merkittävästi suomalaisten ja virolaisten mahdollisuuksia käyttää digitaalisia palveluita ja parantaa yritysten kilpailukykyä.

Yritysten vastuullisuuden vakiintuneet peruspilarit ovat sosiaalinen, taloudellinen ja ympäristövastuu. Näiden lisäksi olemme tunnistaneeet digitaalisen vastuun keskeiseksi osaksi liiketoimintaamme ja siksi tarkastelemme sitä omana osa-alueenaan. Olemme raportoineet digitaalisesta vastuullisuudestamme jo vuodesta 2017.

Yhdessä sidosryhmiemme kanssa olemme määritelleet Elisan vastuullisuuden keskeiset toimenpiteet, joiden kautta voimme parhaiten vaikuttaa myös [YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin \(SDGs\)](#) joko oman toimintamme (jalanjälki), tai asiakkaille ja muille sidosryhmille kehitetyn palvelun (kädenjälki) kautta.

Tavoitteet ja suoriutuminen 2019

Vastuullisuus on yksi Elisan strategisista tavoitteista ja yksi tuloskorttimittareistamme. Lisäksi olemme määritelleet vastuullisuuden eri osa-alueille tavoitteet ja mittarit, joista raportoimme vuosittain vastuullisuusraportissamme.

Digitaalinen vastuu

Mahdollistamme turvallisen digitaalisen ympäristön kaikille

Teemme turvallista digitaalista ympäristöä yhdessä sidosryhmiemme kanssa.

Kasvatamme ymmärrystä digitaalisesta turvallisuudesta.

Kehitämme esteettömiä ja turvallisia palveluja yhdessä käyttäjien kanssa.

Sosiaalinen vastuu

Toimimme empaattisesti ja edistämme yhdenvertaisuutta

Teemme toimia, joilla turvataan erityisesti nuorten ja senioreiden pysyminen mukana yhteiskunnan digitalisaatiossa.

Edistämme uudenlaisia digitaalisia työn tekemisen tapoja.

Toimimme vastuullisesti myynnissä ja asiakasviestinnässä.

Taloudellinen ja ympäristövastuu

Toimimme vastuullisesti ja eettisesti, edistämme luonnonvarojen järkevää käyttöä

Parannamme verkkojemme ja työympäristömme energiatehokkuutta.

Käytämme päästötöntä sähköä.

Teemme taloudellisia panostuksia yhteiskuntaan niin investointien, verojen ja työllistämisen kuin sponsoroinnin ja hyväntekeväisyydenkin kautta.

Kierrätämme päätelaitteet turvallisesti.

Tavoitteet ja suoriutuminen 2019

Yrityskansalaisuus
Luotettava ja inhimillinen yrityskansalainen

Tavoite:

- Mahdollistamme turvallisen digitaalisen ympäristön kaikille
- Toimimme empaattisesti ja edistämme yhdenvertaisuutta
- Toimimme vastuullisesti ja eettisesti, edistämme järkevää luonnonvarojen käyttöä

Tavoitevuosi: Jatkuva
Suoriutuminen: 3,4/5

Taloudellinen
Kestävää arvoa yhteiskunnalle

Tavoite:
Elisan keskipitkän aikavälin tavoitteet

Tavoitevuosi: 2021
Suoriutuminen: www.elisa.fi/sijoittajille

Ympäristö

Ympäristövastuu

Tavoite: Science Based Target (SBTi) (T1)
Tavoitevuosi: 2025

Suoriutuminen: 100 %

Digitaalinen
Tietoturva ja tietosuojat
Toimiva yhteiskunta, luotettavat, turvalliset ja esteettömät palvelut

Tavoite: 100 % elisalaisista on suorittanut tietosuojakoulutuksen
Tavoitevuosi: Jatkuva

Suoriutuminen: 67 %

Tavoite: Kyberturvallisuus suhteessa kyberturvallisuusindeksiin
Tavoitevuosi: Jatkuva

Suoriutuminen: 72 %

Tavoite: Häiriöiden määrän pienentäminen
Tavoitevuosi: 2020

Suoriutuminen: 71 %

Tavoite: CO₂-päästösäästöt
Tavoitevuosi: 2019

Suoriutuminen: 96 %

Sosiaalinen
Vastuullinen työnantaja ja työntekijöiden hyvinvointi
Vastuullinen asiakasviestintä
Eettinen liiketoiminta ja korruption vastaisuus
Kestävä toimitusketju

Tavoite: 98 % osuus henkilöstöstä tiimeissä, joiden VVI ≥ 3,5.
Tavoitevuosi: 2021

Suoriutuminen: 90 %

Tavoite: Asiakastytyväisyys suhteessa NPS (30) tavoitteeseen
Tavoitevuosi: 2019

Suoriutuminen: 93 %

Tavoite: 100 % elisalaisista suorittanut Code of Conduct -koulutuksen
Tavoitevuosi: Jatkuva

Suoriutuminen: 63 %

Tavoite: Toimitusketjun vastuullisuuden kehittäminen
Tavoitevuosi: Jatkuva

Suoriutuminen: Toimitusketjun auditoinnit; alihankkijoiden OHS raportoinnin kehittäminen

Hallinnointi

Vastuullisuusasioita käsitellään ja hyväksytään säännöllisesti Elisan yritys vastuujohtoryhmässä, Elisan johtoryhmässä sekä Elisan hallituksen tarkastusvaliokunnassa. Elisan hallitus vahvistaa ja allekirjoittaa vastuullisuusraportin. Vuonna 2019 Elisan yritys vastuujohtoryhmän jäseneksi tuli myös Elisan Viron toimintojen edustaja. Yritysvastuujohtoryhmä kokoontui vuoden 2019 aikana viisi kertaa. Vuoden 2019 olennaisuusanalyysin tulokset käytiin läpi syksyllä 2019 Elisan johtoryhmässä sekä Elisan hallituksen tarkastusvaliokunnassa.

Olemme sitoutuneet [YK:n Global Compactin](#) ohella seuraaviin kansainvälisiin ja kansallisiin sitoumuksiin:

- [UN Women Empowerment Principles](#) (WEP)
- [Science Based Target -aloite](#) (SBTi)
- [Sitoumus 2050](#)
- [Energiatohokkuussopimus](#)

Olemme jäsenenä vastuullisen liiketoiminnan aktiivisille kehittäjille suunnatussa Suomen [FIBS Pro](#) -ohjelmassa, sekä Kansainvälisen Kauppakamarin (ICC) Suomen yritys vastuuryhmässä ja [Suomen Global Compact -verkostossa](#). Liityimme myös [Climate Leadership Coalition](#) (CLC) -verkostoon. Olemme mukana Liikenne- ja viestintäministeriön tieto- ja viestintäteknologia-alan ilmasto- ja ympäristöstrategiaa valmistelevassa työryhmässä. Lisäksi käymme sidosryhmäkeskustelua järjestöyhteistyön kautta. Elisan jäsenyydet ovat sivuillamme.

Vuoden 2019 aikana jatkoimme myös lainmukaisuusohjelmamme (compliance) mukaisia kehitystoimenpiteitä, joista keskeisiä olivat

- lahjonnanvastaisen politiikan koulutuksen käynnistäminen henkilöstölle
- [ihmisoikeuspolitiikan](#) julkaiseminen osana huolellisuusperiaatetta (due diligence)
- epäkohtakanavan uudistaminen (whistleblowing)
- yrityskaupan jälkeen Polystarin kanssa olennaisen compliance -käytäntöjen yhdenmukaistaminen

Elisa pyydettiin allekirjoittajaksi [World Business Council for Sustainable Development CEO Guide to Human Rights](#) -oppaaseen ja olemme myös sitä kautta mukana tukemassa omalla esimerkillämme ihmisoikeusvastuutoiminnan edistämistä suomalaisissa yrityksissä.

Vuonna 2019 henkilöstömme osallistui Elisan vastuullisuuden kehittämiseen työpajoissa, joita järjestimme Suomessa ja Virossa yhteistyössä yliopistojen kanssa. Merkittävimpinä asioina nousivat esiin vastuullisuuden tärkeys henkilöstölle, identifioituminen ja sitoutuminen yritykseen sekä henkilöstön rooli vastuullisuusviestinnässä ulkoisille sidosryhmille ja sitä kautta yrityksen tuloksen kehittämisessä.

Työpajoissa kehittämisaikoina tunnistettiin sisäisen vastuullisuusviestinnän kehittäminen ja henkilöstön osallistaminen. Yritysvastuun johtoryhmäläiset mittasivat oman hiilijalanjälkensä ja sitoutuivat henkilökohtaisiin toimenpiteisiin sen pienentämiseksi, sekä haastoivat kaikki elisalaiset mukaan pienentämään omaa hiilijalanjälkeään.

YK:n päivänä julkistetuissa videokannanotoissaan yritys vastuun johtoryhmäläiset havainnollistivat miten liiketoiminoissa konkreettisesti edistetään YK:n kestävän kehityksen tavoitteita. Kansallisella Energiaviikolla lisäsimme henkilöstön

tietoutta energiaviisaista työskentelytavoista ja osallistuimme Energiavartti-kilpailuun.

Pitkäjänteinen työmme laadun kehittämisessä palkittiin [Suomen laatupalkinnolla](#) tammikuussa 2019.

Lisätietoja sidosryhmädialogista, yritys vastuun johtamisesta, arvioinneista ja ulkoisista aloitteista [yritysvastuusivuillamme](#).

Riskienhallinta

Riskienhallinta, mukaan lukien yritys vastuuriskit, on integroitu osa Elisan liiketoimintaa ja johtamista. Yritysvastuun näkökohdista keskeiset riskit on kuvattu tässä vastuullisuusraportissa kunkin osa-alueen yhteydessä.

Lisätietoa Elisan riskienhallinnasta löytyy vuosikertomuksen Hallinnointi-osiosta ja [Elisan internetsivuilla](#).

Digitaalinen vastuu

Mahdollistamme turvallisen digitaalisen ympäristön kaikille

Meille on tärkeää varmistaa, että jokaisella on mahdollisuus hyödyntää digitaalisia palveluita ja toimia turvallisesti digitaalisessa ympäristössä. Asiakkaamme, lainsäädäntö ja liiketoimintamme asettavat vaatimuksia tietoturvalle, joka on keskeinen osa toimintaamme ja palveluidemme laatua.

Erilaiset tietoturvahyökkäykset koskettavat kaikkia sidosryhmiämme, asiakkaitamme, julkisia organisaatioita, yrityksiä ja henkilöstöämme. Olemme tunnustaneet tietoturvaan ja yksityisyyden suojaan liittyvät riskit, joita ovat erityisesti henkilötietojen vuotaminen tai henkilötietoihin kohdistuva tietojen kalastelu tai murrot, sekä tuotteiden ja palveluiden turvallisuuteen liittyvät riskit.

Varmistamme digitaalisen ympäristön toimivuuden ja turvallisuuden useilla eri tavoilla, muun muassa hyödyntämällä uusinta teknologiaa, ylläpitämällä henkilöstöämme korkealuokkaista osaamista sekä kehittämällä jatkuvasti laitteiden ja palveluidemme turvallisuutta.

Olemme määritelleet turvallisuuspolitiikassamme ja turvallisuuden hallinnointimallissamme ne periaatteet, roolit ja vastuut, joita noudatamme turvallisuuden ja tietosuojan kehittämisessä, ylläpitämisessä sekä valvonnassa. Osa-aluekohtaiset politiikat velvoittavat elisalaisia, tytäryhtiötämme ja sopimusten kautta myös toimittajiamme ja alihankkijoitamme.

Yksityisyydensuoja

Käsitlemme toiminnassamme asiakkaidemme, työntekijöidemme, kumppaniemme ja sidosryhmiemme henkilötietoja sekä tarjoamme heille viestintäpalveluita, joten tietosuoja ja viestinnän luottamuksellisuus ovat toiminnassamme ensiarvoisen tärkeitä. Noudatamme kaikessa toiminnassamme korkeaa tietosuojaa.

Olemme mahdollistaneet asiakkaillemme helpon tavan tarkastaa heistä käsittelemämme tiedot, jonka vuoksi vuonna 2019 Elisalle tuli yli 16 000 henkilötietokyselyä. Tietosuojaperiaatteet ohjaavat henkilötietojen käsittelyä sisältäviä toimintojamme niiden kaikissa vaiheissa.

Henkilökuntamme ja kumppanimme on koulutettu huomioimaan tietosuoja työskentelyssään ja jokaisella on ehdoton vaihtoehtoisuus yksityisyyden suojaan kuuluvista tiedoista. Ylläpidämme ja vahvistamme henkilöstömme osaamista sekä Tietosuojalähteläs -organisaation avulla että kaikille pakollisten tietosuojakoulutusten muodossa. Kumppanimme osalta tietosuojatoimintaa on kehitetty yhteistyössä hyödyntäen sopimuksellisia, koulutuksellisia ja teknisiä osa-alueita.

Jatkoimme vuonna 2018 käyttöönotettua lasten hyväksikäyttömateriaalin (Child Abuse Material, CAM) saatavuuden estämistä Elisan verkossa. Lisäksi estämme nettipiratismia perustuen sekä tietoturvaan että oikeuden päätöksiin.

Tietoturva

Tietoturva on keskeinen osa toimintaamme ja palveluidemme laatua. Oleellimmat toiminnot on tietoturvasertifioitu, mikä kertoo Elisan panostuksesta, osaamisesta ja sitoutumisesta tietoturvan kehittämiseen.

Kyberturvallisuuden edelläkävijänä Suomessa perustimme jo vuonna 2004 sisäisen CERT-tiimimme, joka on laajentunut Cyber Security & Service Operations Center -toiminnoiksi. Vuonna 2015 käynnistimme yritysasiakkaita palvelevan Elisa

Kyberturvakeskuksen, joka on operaattoreista ja laitevalmistajista riippumaton palvelu, ja valvoo useiden merkittävien suomalaisten organisaatioiden IT-ympäristöjä 24/7. Vuoden aikana reagoitiin 13 616 tapaukseen, joista tiedotimme tarvittaessa asiakkaillemme ja ohjeistimme, miten toimia.

Olemme ennakoineet nopeasti kasvavaa tietoverkkohyökkäysten määrää automatisoimalla kyberturvallisuusympäristöämme, kuten hajautettujen palvelunestohyökkäysten (DDoS) ja haavoittuvuuksien, hallintaa. Tämä on osaltaan vaikuttanut siihen, että olemme onnistuneet vähentämään häiriöitä verkossamme.

Turvallisuustyömme asiakasrajapinnassa on edelleen tehostunut ja parantunut. Olemme mitanneet asiakaslaitteista löytyneitä haittaohjelmia vuodesta 2015 lähtien haittaohjelmien poistamiseksi digitaalisesta ympäristöstä. 2019 paransimme entisestään asiakkaidemme tietoturvaa ottamalla käyttöön Domain Name System Security Extensions DNSSEC -tietoturvalaajennuksen, joka torjuu niin sanotut nimipalvelinhujaukset.

Jatkoimme Bug Bounty -ohjelmaa, jossa annamme hakkeille mahdollisuuden etsiä haavoittuvuuksia digitaalisista palveluistamme. Palkitsimme 21 haavoittuvuuksien löytäjää. Ylläpidämme ajankohtaisia tietoturvaohjeita asiakaspalvelusivuillamme.

Toteutamme säännöllisesti turvallisuus- ja tietosuojakoulutuksia henkilöstöllemme ja prosesseissa toimiville yhteistyötahoille.

Koulutamme henkilöstöämme verkkokoulutusten lisäksi esimerkiksi simuloitujen tietojenkalasteluharjoitusten avulla. Turvallisuuskoulutusten tavoitteena on parantaa yrityksemme turvallisuuskulttuuria, henkilöstömme turvallisuutta töissä sekä varmistaa asiakastietojen lainmukainen käsittely.

Vuoden aikana simulaatioihin osallistui yhteensä 6 279 henkilöä ja kumppania. Tulosten perusteella henkilöstömme kyky tunnistaa tietojenkalasteluyritykset on jopa 40 % kansainvälistä keskiarvoa paremmalla tasolla.

“

Lisäsimme sekä kiinteän että mobiilin verkkomme automatisointia. Älykkäällä automatisoinnilla voimme vähentää kapasiteettia hiljaisemman liikenteen aikana, mikä säästää energiaa säilyttäen korkean palvelulaadun.”

SIMON HOLMBACKA / data scientist

Kehittyvä verkko

Digitaalinen ympäristö luo merkittäviä sosiaalisia ja taloudellisia mahdollisuuksia yhteiskunnalle. Niiden hyödyntäminen edellyttää jatkuvasti kehittyvää ja toimintavarmaa tietoliikenneverkkoa. Olemme tärkeässä roolissa edistämässä sekä yhteyksiä että palveluita asiakkaillemme, viranomaisille ja muille sidosryhmillemme.

Olemme keskeisessä roolissa myös yhteiskunnan toimintavarmuuden turvaamisessa Suomessa ja Virossa. Huolehdimme toimialaa koskevien viranomaisveloitteiden ja tavoitteiden toteutumisesta. Valtaosa investoinneistamme kohdistuu verkkomme toimivuuteen, uusiin teknologioihin, energiatehokkuuteen ja saatavuuden parantamiseen.

Mobiiliverkossamme siirryttiin 2019 5G-yhteyksien aikaan ja toimimme asiakkaillemme ensimmäiset 5G-liittymät ja -palvelut.

Verkon rakentamisessa hyödynnämme mikrosahausteknologiaa, jolla vähennetään sekä asukas- että liikennehaittoja.

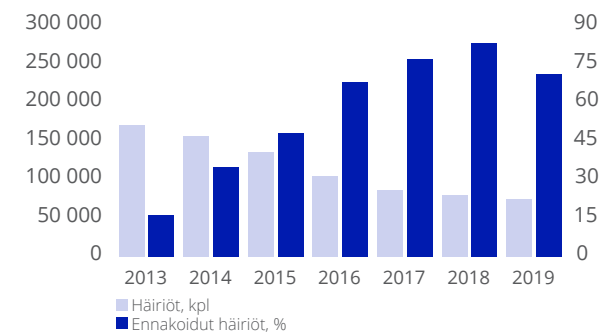
Huolehdimme yhteyksien ja palveluiden toimivuudesta aktiivisella (24/7) valvonnalla, vikatilanteiden ennakoinnilla ja korjaamisella sekä verkon muutostöillä. Automatisoinnin ansiosta häiriöiden määrä Elisan verkossa on huomattavan vähäinen, vaikka liikennemäärät edelleen moninkertaistuvat. [Traficom](#)in viimeisimmän tilaston mukaan Suomen tietoliikenneverkoissa oli 12 vakavaa (A-luokan) häiriötä, joista yksikään ei ollut Elisan verkossa. Ennakoiva ja kokonaisvaltainen asiakastiedotus muutos- ja häiriötilanteista on osa toimintatapaamme.

5G-tekniikan käyttöönotto on nostanut esiin huolia mobiilitekniikan turvallisuudesta. Suomessa ja Virossa viranomaisen päätökset tekniikan käytöstä perustuvat kansainvälisiin tieteellisiin tutkimustuloksiin. Tutkimusten perusteella tukiasemat eivät ylitä sähkömagneettisen säteilyn raja-arvoja.

Elisa toimii [Säteilyturvakeskuksen](#) (STUK) ja viranomaisten määräysten mukaan. Teemme tiivistä yhteistyötä alan asiantuntijoiden ja toimijoiden kanssa sähkömagneettisten kenttien tiimoilta ja panostamme tukiasemien sijoittamisessa huolelliseen suunnitteluun.

Lue lisää verkonhallinnan johtamisesta ja mobiiliverkon käytön turvallisuudesta yritysvastuusivuiltamme.

Elisan verkon häiriöhallinnan kehitys

Palveluita yhteiskunnalle

Automatisaation ohella koneoppiminen ja tekoäly tuovat valtavat mahdollisuudet toimintamallien, datan käytön sekä palveluiden ja palvelukokemuksen kehittämisessä. Meillä on tuotannossa yli 300 toteutettua tekoäly- ja automaatiohanketta, joista hyötyvät asiakkaat, yhteiskunta ja ympäristö.

Kehitämme asiakkaillemme myös tekoälyä hyödyntäviä ratkaisuja digitaalisten asiointisovellusten, Elisa IoT -alustan, Elisa Smart Factory -alustan ja Machine to Machine -liittymien avulla. Teemme oppiaksemme jatkuvasti pilotteja, joissa selvitämme esimerkiksi tekoälyyn pohjautuvien sovellusten ja palveluiden mahdollisuutta parantaa asiakkaan käyttökokemusta. Esimerkiksi Virossa pilotoimme yhteistyössä viranomaisten kanssa tekoälyn hyödyntämistä biometrisessä tunnistautumisessa turvallisen sähköisen tunnistamisen apuna.

Olemme tunnistanee myös tekoälyn mukanaan tuomat haasteet ja ottaneet käyttöön [Elisan Tekoälyn Fetteset periaatteet](#), jotka toimivat osana tekoälysovelluskehittämistä ja -koulutusta.

Terveystuon alueella olemme tuottaneet jo pitkään digitalisaatiota hyödyntäviä ratkaisuja helpottamaan potilaiden ja hoitoalan ammattilaisten arkea. Tarjoamme sairaalaympäristöille muun muassa paikannusratkaisuita henkilöturvan ja olosuhteiden seurannan parantamiseksi, sekä viihde-, informaatio- ja kommunikaatoratkaisuja.

Lisäksi tarjoamme etämonitorointia hoidon kehittämiseksi ja omahoidon mahdollistamiseksi. Käytännön esimerkkinä Elisa

Monipalvelujärjestelmä, joka tarjoaa viihde-, informaatio- ja kommunikaatiotoimintoja Uuden Lastensairaalan lapsipotilaille, jotka käyttivät vuoden aikana sovelluksia ja pelejä yli 140 000 kertaa. Järjestelmän chat-toimintoa hyödynnettiin hoitohenkilöstön ja perheiden yhteydenpitovälineenä yli 30 000 kertaa Naistenklinikan Perhepesä -potilashotellissa.

Elisan sertifioitua ja Kanta-palveluun liitettyä Elisa Navitas -järjestelmää hyödynnetään ammattikäytössä muun muassa uusien potilastietojärjestelmien, esimerkiksi Apotti-järjestelmän, tietosisällön täydentämiseen. Elisa Navitas -järjestelmän kautta haetaan kuukausittain satojatuhansia potilasasiakirjoja.

Digitalisaatiosta saadaan tukea myös syrjäytymisen ehkäisemiseen. Elisalla ja Turun kaupungilla on käynnissä 5G-tekniikan mahdollisuuksiin keskittyvä kehityshanke, jossa ideoidaan alueen yritysten kanssa palveluita. Ensimmäisiä kokeiluita olivat syksyn aikana ikäihmisille järjestetyt virtuaalikävelyt Aurajoen rantaan virtuaalitodellisuutta ja 5G-tekniikkaa hyödyntäen.

Elisan ja Turun kaupungin yhdessä järjestämän 5G-hackathonkilpailun voitti 5G-verkossa "Know Your Hood" -sovellus, jonka avulla voidaan esitellä esimerkiksi syrjäytymisvaarassa olevalle nuorelle asuinalueen harrastuksia tai maahanmuuttajaidille päiväkodin tiloja ja toimintaa.

[Suomen Yrittäjät](#) -järjestöyhteistyön kautta autamme yrittäjiä hyödyntämään digitalisaation mahdollisuuksia ja saavuttamaan liiketoimintatavoitteensa.

“

Tekoälyn ja digitalisaation avulla meillä on paremmat valmiudet liiketoimintaympäristön muutoksiin ja uhkiin, ja vahvistamme Elisan digitaalista johtajuutta kestävämmän tulevaisuuden ja parempien palveluiden tarjoajana”

KARTIK SHARMA / data & analytics

Sosiaalinen vastuu

Toimimme empaattisesti ja edistämme yhdenvertaisuutta

Meille sosiaalinen vastuu tarkoittaa sitä, että toimimme asiakkaidemme, henkilöstömme ja kumppaneidemme kanssa reilusti ja yhdenvertaisesti. Yhteistyöllä palveluiden kehittämisessä, asiakaskohtaamisissa ja yhteiskunnallisissa hankkeissa saamme vaikuttavuutta työllemme.

Meillä on merkittävä vaikutus yhteiskuntaan Suomessa ja Virossa. Työllistämme tuhansia ammattilaisia ja työ-

kentelemme kansainvälisesti laajan partneri- ja kumppaniverkoston kanssa palvellaksemme laajaa ja moninaista asiakaskuntaamme.

Näiden sidosryhmien näkökulmasta olennaisia asioita meille ovat ihmisoikeuksien kunnioittaminen, yhdenvertaisuus, monimuotoisuus

sekä hyvä johtaminen, työhyvinvointi ja työturvallisuus. Osallistumme myös yhteiskunnallisiin hankkeisiin, joiden kautta ehkäisemme syrjäytymistä.

Työskentelykulttuurilla edelläkävijyyttä

Olemme edelläkävijä joustavan työn tekemisen tavoissa ja se on keskeinen osa Elisa Ideal Work -työskentelykulttuuriamme. Työelämä on jatkuvassa muutoksessa ja olemme tunnistaneeet siihen liittyvät henkilöstövaikutukset sekä työhyvinvointiin, -terveyteen ja -turvallisuuteen liittyvät haasteet.

Joustavan työn tekemisen tavat sallivat työn ja vapaa-ajan vuorottelun. Tuemme tätä monipuolisilla ja ekologisilla työn tekemisen ratkaisuille ja toimitiloilla. Muuttuva työ vaatii jatkuvaa kehittymistä, vastuunottoa omasta hyvinvoinnista, luottamusta ja avointa vuorovaikutusta, sekä selkeitä tavoitteita.

Johtamisperiaattemme perustuvat jaettuuihin arvoihin ja päämääriin, selkeisiin tavoitteisiin ja valmentamiseen. Päivittäisjohtaminen sekä säännölliset keskustelut esimiehen ja työntekijän välillä ovat keskeinen osa elisalaista johtamista.

Osoituksena hyvästä henkilöjohtamisesta, johtamiskulttuurin kehittämisestä sekä joustavien työskentelyratkaisujen edistämisestä Viron henkilöstöjohtajayhdistys PARE valitsi Elisa Eestin Kaija Teemägin Viron vaikutusvaltaisimmaksi henkilöstöjohtajaksi.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Olemme tehneet pitkäjänteisesti työtä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi, ja olemme yksi maailman tasa-arvoisimmista pörssiyhtiöistä. Olemme sitoutuneet [UN Women Empowerment Principles](#) -aloitteeseen ja allekirjoittaneet jo vuonna 2014 [FIBSin](#) monimuotoisuussitoumuksen.

[Equileap Gender Equality Global Report and Ranking 2019](#) -tutkimuksessa selvitettiin 3000 listayhtiön tasa-arvoisuutta 23 maassa. Elisa sijoittui suomalaisista pörssiyhtiöistä toiseksi, sijalle 36 ja olemme olleet TOP100 -listan kärkisijoilla jo vuodesta 2017. Elisa valittiin 2019 mukaan myös [Bloombergin Gender Equality Index \(GEI\)](#) -indeksiin.

Mittaamme syrjimättömyyden, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista vuosittaisella yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokyselyllä osana henkilöstötutkimusta. Tasa-arvoanalyysin tulos oli 4,56 (4,52) asteikolla 1-5. Lähes 90 prosenttia elisalaisista on sitä mieltä, että yhdenvertainen kohtelu toteutuu Elisassa ja työssä voi olla oma itsensä.

Kehitämme yhdenvertaista rekrytointia ja työskentelykulttuuria muun muassa rekrytoivien esimiesten koulutuksella ja lisäämällä ymmärrystä monimuotoisuuden kulttuurista.

Jatkoimme yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyöryhmässä monimuotoisuusjohtamisen toimenpiteiden kehittämistä. Jätimme jo vuonna 2018 rekrytointiprosessistamme pois syntymäaika ja sukupuoli koskevat kysymykset varmistaaksemme hakijoiden tasavertaisemman kohtelun. Panostamme monimuotoisuuden näkymiseen rekrytointiviestinnässämme.

Kehitimme tasa-arvoraaportointiamme ja lisäsimme henkilöstömme osaamista monimuotoisuudesta, mm. osallistamalla henkilöämme FIBSin monimuotoisuustyöpajoihin.

Turvallinen työympäristö

Henkilöstöllämme ja kumppaneillamme on oikeus tehdä työtä terveellisessä ja turvallisessa työympäristössä. Tämä tuo osaltaan jokaiselle myös velvollisuuden kantaa oma vastuunsa työyhteisöstämme. Työntekijämme voivat ilmoittaa havaituista riskeistä sisäisen riski-ilmoituskanavan (Riski-imuri) kautta, joka on yksi keino työympäristön kehittämisessä.

Meillä on nollatoleranssi työpaikkakiusaamiselle ja -syrjinnälle. Edistämme työhyvinvointia, työterveyttä ja

työturvallisuutta päivittäisjohtamisella ja varhaisella välittämisellä. Teemme yhteistyötä kumppaneidemme ja toimialan kanssa parantaaksemme työturvallisuutta erityisesti tietoliikenneyhteyksien huoltotehtävissä.

Tarjoamme kaikille työntekijöillemme työterveyspalvelut, joiden palvelusäältä Suomessa ylittää huomattavasti suomalaisen lakisääteisen tason. Tarjoamme hyvinvoinnista huolehtimisen tueksi monipuolisesti liikunta-, kulttuuri- ja harrastustoimintamahdollisuuksia sekä koulutusta.

Haluamme, että ihmisten ammattitaito säilyy ja kehittyy kun he ovat työsuhteessa Elisaan ja huolehdimme henkilöstömme työmarkkina-arvosta ("employability"). Lisää Elisan muutosturvasta vuosikertomuksen Henkilöstökatsauksessa.

Elisa Oyj henkilöstö kansainvälisesti (31.12.2019, henkilömäärä)

Suomi	4 319	Saksa	4
Viro	1 008	Singapore	12
Espanja	52	Italia	2
Iso-Britannia	40	Norja	1
Venäjä	9	Kanada	8
Ranska	5	USA	5
Ruotsi	145	Australia	3
Hongkong	3	Uusi Seelanti	1

Elisalaiset vapaaehtoistyössä

Henkilöstömme jatkoi aktiivista vapaaehtoistoimintaa. Jokainen elisalainen voi käyttää vuodessa yhden työpäivän vapaaehtoistyöhön.

Vuoden aikana elisalaisia osallistui vapaaehtoistyöhön työskennellen mm. [Aseman Lasten Walkers](#) -kahviloissa, Mannerheimin lastensuojeluliiton tapahtumissa, Sophie Mannerheimin turvakodissa, Hope ry:n vaatelijittelussa ja [Pride](#)-kulkueen järjestelyissä.

Elisalaiset olivat monella tavalla mukana myös [Nenäpäivässä](#), jossa oli mahdollisuus tehdä vapaaehtoistyötä tai käyttää kiky-tunteja vastaamalla lahjoituspuheluihin.

Henkilöstömme voi lahjoittaa merkkipäivä- ja palveluvuosisipalkkioitaan hyväntekeväisyyteen. Vuonna 2019 tehdyt lahjoitukset kohdistuvat [Tukikummit ry:](#)lle ja [Hope ry:](#)lle. Hope ry:n kanssa toteutettiin jälleen joululahjakeräys, jossa elisalaiset saivat antaa hankkimansa joululahjan järjestön osoittamalle lapselle ja nuorelle.

Lue lisää vuoden 2019 henkilöstötoimenpiteistä vuosikertomuksen Henkilöstökatsaus -osiosta.

Asiakasymmärryksellä parempia palveluita

Kehittääksemme palveluitamme ja toimintaamme haemme jatkuvasti palautetta asiakkailtamme erilaisten asiakastytyväisyyskyselyiden avulla. Hyödynnämme myös Suomessa toimivia alueraateja, jotka koostuvat alueen sidosryhmistä ja joiden kautta saamme arvokasta palautetta toiminnan kehittämiseen.

Moninaisen asiakaskuntamme tarpeiden syvälinen ymmärtäminen on edellytys palveluidemme jatkuvalla kehittämiselle muuttuviin tarpeisiin. Meneillään olevat yhteiskunnalliset muutokset asettavat vaatimuksia asiakasrajapinnan palveluihin, tuotteisiin ja viestintään. Tällaisia muutoksia ovat esimerkiksi kansainvälistymisen tuoma monikulttuurisuus, väestön ikääntyminen, kestävän kehityksen vaatimukset sekä digitaalisuuden mukanaan tuoma media- ja viestintäpalveluiden nopeutuva muutosympäristö.

Yksityisyysdenuojojan ohella vastuullisuusriskit asiakasrajapinnassa liittyvät syrjimättömyyteen, palveluiden saavutettavuuteen sekä asiakasviestintään, mukaan lukien virheellinen tai riittämätön viestintä.

Onnistunut asiakaskohtaaminen sekä turvalliset ja helppokäyttöiset palvelut ovat keskeisiä osa-alueita

“

Lähdin mukaan elisalaisten vapaaehtoistyöhön Walkers-kahvilaan. Olen toiminut vapaaehtoisena nyt jo kaksi vuotta, kiitos työnantajan antaman alkukipinän.”

SAKU SEPPÄLÄ / kehityspäällikkö

asiakaskokemuksen kehittämisessä. Vuonna 2019 tärkeitä teemoja olivat edelleen asiointin vaivattomuus, Elisan verkon toimivuus ja luotettavuus, riittävän nopeat yhteydet, sopivat tuotteet ja hinnoittelu, vanhojen asiakkaiden huomiointi ja palvelujen käyttöönoton helppous.

Kehitimme toimintamallejamme asiakasrajapinnassa yksinkertaistamalla asiakkaan asiointipolkuja ja laajentamalla asiantuntijuutta asiakaskohtamisissa. Otimme käyttöön tekoälyyn pohjautuvan chat-toiminnon, millä henkilökohtaisen palvelun lisänä voimme vähentää asiakkaan odotusaikaa. [Elisan OmaYhteisössä](#) tarjoamme alustan keskusteluun, avun kysymiseen ja muiden auttamiseen.

[Omaguru](#) -palvelumme etätuen avulla asiakkaamme saavat apua kaikissa kodin tietoteknisten laitteiden asennuksissa ja ongelmatilanteissa. Uuden yhteismyymäläkonseptimme avulla voimme palvella paremmin sekä henkilö- että yritysasiakkaita. Olemme myös vähentäneet vuokratyön osuutta siirtämällä toimintoja Elisalle.

Puhelinmyynnissä havaittujen epäkohtien johdosta käynnistimme vuoden 2020 alussa korjaavat toimenpiteet varmistaksemme, että kaikissa asiakaskohtamisissa toimitaan [Elisan yleisten toimintaperiaatteiden](#) ja arvojen mukaisesti.

Palvelumuotoilumme keskeisiä päämääriä ovat asiointin helppous, saavutettavuus, turvallisuus, tuottavuus ja elämyksellisyys. Tavoitteenamme on suunnitella palvelut haastavimman asiakkaamme tarpeiden mukaan, jolloin palvelut ovat varmasti kaikille saavutettavia (Design for all).

Tutkimme säännöllisesti asiakkaiden luonnollisia asiointipolkuja ja analysoimme haasteita monikanavaisessa (puhelin, online, myymälä) asiointiympäristössä. Tietoa ja ymmärrystä kerätään esimerkiksi haastatteleamalla ja osallistamalla eri-ikäisiä (18-70+ ikäisiä) asiakkaita myymälöissämme.

Teimme 2019 esteettömyystutkimuksen [OmaElisa](#) -palvelumme kehittämiseksi. Sen perusteella tehdään parannuksia palvelun saavutettavuuteen, navigointiin ja värimaailmaan.

Positiivinen kehitys näkyi asiakastytyväisyyttämme jatkuvasti mittaavan NPS (Net Promoter Score) -suositelluasteen kehityksessä. Elisan NPS tulos parani jälleen edellisvuodesta, 28,0 (25,4).

Yhteistyöllä vaikuttavuutta

Meille on tärkeää osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun. Olemme tehneet pitkäjänteistä työtä erityisesti nuorten hyvinvoinnin eteen. Vuoden 2019 kampanjamme #aidosti-minä on jatkoa vuonna 2018 käynnistämällemme #sanavastuu -kampanjalle. Tavoitteena on herättää keskustelua siitä, että jokainen on myös digitaalisessa maailmassa riittävän hyvä juuri sellaisena kuin on.

Jo yli 2 000 lasta on tutkinut digitaalisen maailman ihmeitä ja oppinut ohjelmoinnin perusteita suosituissa digikouluissamme, joita järjestettiin jälleen 12 paikkakunnalla. [Laajensimme digikoulutusta myös senioreille](#) mm. Elisa Kulmassa järjestetyissä tapahtumissa. Kannustamme tyttöjä teknologian ja luonnontieteiden pariin (STEM) esimerkiksi tarjoamalla opiskelijoille mahdollisuuden lopputyöhön tai työharjoitteluun Elisalla sekä tuimme Soroptimistien tyttöjen päivää Heurekassa.

Teemme tiivistä yhteistyötä Aseman Lapset ry:n kanssa nuorten syrjäytymisen estämiseksi. Olemme mukana merkittävällä panoksella ShedHelsingin toiminnassa. ShedHelsingin Joulumusiikissa lähes sata 8-21 -vuotiasta nuorta osallistui jälleen musiikkiteatterin tekemiseen. Lahjoitimme Hope ry:lle lippuja musiikalin näytökseen. Joulukorttien lähettämisen sijaan lahjoitimme säästyneet rahat ShedHelsingin tukemiseen.

Olimme mukana maailman koululaisten ilmastokokouksessa tarjoamalla tapahtumalle erityisjärjestelyin verkkoyhteydet sekä lähettämällä koululaisten ilmastositomuksen julkistamisen suorana lähetyksenä Elisan YouTube -kanavalla ja Facebookissa. Tapahtuman tukijana toimiminen oli tapa osoittaa konkreettista tukea maailman nuorille, jotka kokoontuivat Suomeen toimimaan ilmastomuutoksen hillitsemiseksi.

Olemme olleet maailman lapsia auttavan [Nenäpäivän](#) kumppanina jo kahdeksan vuoden ajan. Itse tapahtumaan tarjosimme lahjoituspuheluiden ja -tekstareiden yhteydet, ja lahjoitimme jokaisesta tapahtumapäivän aikana myydystä puhelimesta 10 euroa keräykseen.

Jatkoimme yhteistyötä Suomen Partiolaisten kanssa johtamisen koulutuksissa vastuullisuusteemalla. Osallistuimme kouluttajana [Suomen Partiolaisten](#) järjestämään Johtajatulet -tapahtumaan sekä Value Based Leadership -ohjelmaan.

Olimme mukana Empatia nettiin -kampanjassa, jossa heräteltiin ja haastettiin kaikki suomalaiset ehkäisemään nettikiusaamista sekä parantamaan empatiaa netissä.

Lue lisää yhteiskunnallisista hankkeistamme [yritysvastuuvuilltamme](#).

Elisa Kulma

Helsingin keskustassa muuttui marraskuussa jälleen viikon ajaksi Nenäkulmaksi, jossa Yle ja Nenäpäiväsäätiö järjestivät liveohjelmaa.

Taloudellinen vastuu

Arvoa yhteiskunnalle

Toimimalla vastuullisesti ja kannattavasti tuomme monella tavalla arvoa suomalaiselle yhteiskunnalle. Investoinnit, työllistäminen, veronmaksu sekä osingot omistajillemme ja maksut kumppaneillemme lisäävät taloudellista hyvinvointia.

Suomalaisena yhtiönä Elisalla on keskeinen rooli osana yhteiskuntaa päämarkkina-alueellamme Suomessa ja Virossa. Asiakaskokemuksen ja laadun jatkuva parantaminen ovat keskeinen osa yrityskulttuuriamme.

Tuottavuuden lisääminen, digitaalisten liiketoimintojen kansainvälistäminen, arvon tuottaminen datalla sekä vahva investointikyky mahdollistavat kilpailukykyisen arvonluonnin, josta merkittävä osa ohjautuu takaisin yhteiskuntaan.

Kansainvälisellä tutkimus- ja startup-yhteistyöllä rakennamme tulevaisuuden palveluita.

Taloudelliset vaikutukset 2019 (2018), milj. €

5G

jo 13 kaupungissa

Suurin operaattori-investoija Suomessa

Olemme suurin suomalainen operaattori-investoija, ja kehitämme Suomessa ja Virossa elintärkeää tietoliikenneinfrastruktuuria digitalisoituvan yhteiskunnan kasvaviin tarpeisiin.

Investoimme vuosittain noin 12 prosenttia liikevaihdostamme verkkoihin ja palveluihin. Vuonna 2019 käyttöomaisuusinvestointimme olivat 256 (254) miljoonaa euroa.

Investoimme merkittävästi myös uusiin digitaalisiin palveluihimme. Digitaalisten palveluliiketoimintojen fokusalueet hyödyntävät ydinliiketoiminnan kyvykkyksiä ja tarjoavat kasvumahdollisuuden kansainvälisesti.

Merkittävä suomalaisen kulttuurisisällön tuottaja

Olemme nykyisin yksi merkittävimmistä suomalaisten tv-sarjojen tuottajista, rahoittajista ja jakelijoista. Elisa Viihde julkaisee uniikkeja kotimaisia alkuperäissarjoja, jotka ovat saaneet jo useita kansainvälisiä tunnustuksia ja joiden esitysoikeuksia on myyty kymmeniin maihin. Alkuperäissarjat ovat katsottavissa Elisa Viihteen omassa suoratoistopalvelussa Aitiossa.

Vuonna 2019 julkaisimme neljä uutta sarjaa ja kolme uutta jatkokautta. Laskennallinen kulttuurijalanjälkemme vuonna 2019 oli noin 40 (40) miljoonaa euroa (sisältäen suorat sisällönostot pääasiassa kotimaisilta toimijoilta sekä tilitykset tuottajille, tekijöille ja tekijänoikeusjärjestöille).

Työllistämme ja maksamme veromme Suomeen

Työllistämme suoraan tuhansia ihmisiä Suomessa ja kansainvälisesti. Vuonna 2019 maksoimme palkkoja ja sivukuluja 320 (311) miljoonaa euroa.

Vuonna 2019 maksamamme ja tilittämämme verot olivat 457 (439) miljoonaa euroa. Osuutemme teleoperaattoreiden yhteisöverosta Suomessa on 71 prosenttia (vahvistetut verotiedot 2018).

Elisan tuloksellisuus vaikuttaa valtakunnallisesti, koska yhteisöveron kuntaosuus jaetaan kunnille sen mukaisesti, kuinka paljon henkilöstöä alueella työskentelee. Maksamastamme yhteisöverosta yli 40 prosenttia ohjautuu pääkaupunkiseudun ulkopuolelle, lähes 40 eri kuntaan. Laajan toimipaikkaverkoston myötä olemme monella paikkakunnalla

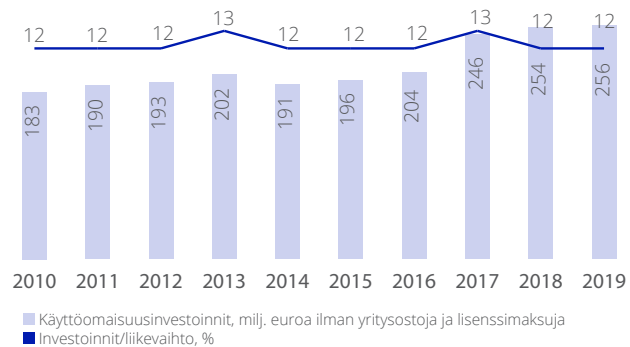
merkittävä yhteisöveron maksaja. Elisan yhteisöveron osuus oli 68 (66) miljoonaa euroa (vahvistetut verotiedot 2018).

Maksamme välilliset ja välittömät verot lakien ja asetusten mukaan kaikissa toimintamaissamme. Päämarkkina-alueeseemme kuuluvassa Virossa yhtiö maksaa yhteisöveroa vain, jos se maksaa osinkoja omistajilleen. Elisan virolaiset tytäryhtiöt eivät ole maksaneet osinkoja emoyhtiölleen.

Suomalaiset hyötyvät Elisan tuloksesta myös osinkojen muodossa. Elisan noin 180 000 omistajasta yli puolet on suomalaisia kotitalouksia ja instituutioita. Suurin omistajamme on Suomen valtion omistama Solidium Oy. Vuonna 2019 maksoimme osinkoina omistajillemme 1,75 (1,65) euroa osakkeelta, yhteensä 280 (264) miljoonaa euroa.

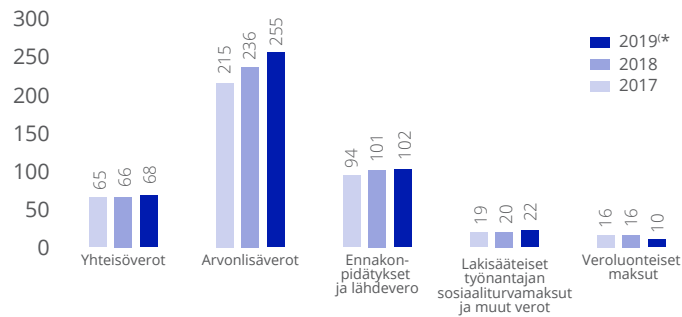
Elisa on Suomen 9. suurin veronmaksaja. Maksamalla veroja ja muita julkisia maksuja osallistumme koko yhteiskunnan kehittämiseen.

Elisan investoinnit 2019

Elisan verot

milj. euroa

*) Vuoden 2019 vahvistamattomat verotiedot

Vastuullista hankintaa ja kumppaniyhteistyötä

Vastuullinen ostaminen ja hankinta on tärkeä osa vastuullisuustyötämme. Työskentelemme lähes 5 700 tavarantoimittajan ja alihankkijan kanssa pääasiassa EU:n alueella, mutta myös osin EU:n ulkopuolella. Hankintamme koostuvat pääosin elektroniikka- ja laitehankinnoista, verkon rakentamisenlaitteista sekä erilaisista palveluista.

Merkittävä osa Elisan ostoista ohjautuu kattavalle toimittaja- ja alihankintaverkostollemme, ostoista 80 prosenttia tulee Suomesta. Vuonna 2019 maksoimme toimittajille ja alihankkijoille yhteensä 868 (890) miljoonaa euroa.

Hankintaan liittyvissä vastuullisuuskysymyksissä olemme tunnustaneet sosiaalisiin ongelmiin liittyviä riskejä, kuten lapsityövoiman, huonot työolosuhteet ja pakkotyövoiman. Ekologisiin riskeihin kuuluvat erityisesti valmistuksen liian suuret päästöt tai jätteiden käsittely. Liiketoimintaetiikan näkökulmasta riskit liittyvät erityisesti korruptioon.

Olemme tehneet riskimaissa uusille toimittajille sosiaalisen vastuun auditointeja, jotka kattavat Elisan yleisissä toimintaperiaatteissa, eettisen ostamisen periaatteissa sekä ihmisoikeuspolitiikassa määritellyt osa-alueet, kuten työlöt ja työoikeudet sekä ympäristönäkökohdat, lahjonnan, ihmisoikeudet ja lainmukaisuuden.

Vuonna 2019 liityimme jäseneksi teleoperaattoreiden kansainväliseen The Joint Audit Cooperation (JAC) -yhteistyöverkostoon. Yhteistyön tavoitteena on parantaa vastuullisuutta ja läpinäkyvyyttä toimitusketjuissa toteuttamalla

yhdessä määriteltyjen kriteerien mukaisia sosiaalisen ja ympäristövastuun arviointeja ja auditointeja toimitusketjussa.

JAC -yhteistyö ja Hongkongissa toimiva paikallinen hankintatoimistomme vahvistavat toimittajasuhteiden hallintaa, auditointikykytyttämme sekä lisäävät osaamista alan parhaista käytännöistä toimitusketjujen vastuullisuudessa.

Vuoden 2019 aikana tehtiin yhteensä 116 vastuullisuusauditointia, yksi Elisan toimesta ja 115 JAC -yhteistyön kautta, joiden tuloksena ei hylätty yhtään yhteistyökumppania. Auditoinneissa ei löydetty välittömiä toimenpiteitä vaativia vakavia puutteita. Kehityskohteet liittyivät esimerkiksi työterveyteen, työaikakirjauksiin ja palkkoihin. Näiden osalta kehitystoimenpiteiden suorittamisen seuranta tehdään JAC -toimintamallin mukaisesti.

Käytämme verkkojen rakentamisessa ja huoltamisessa alihankkijoita sekä Suomessa että Virossa. Seuraamme ja parannamme työterveys- ja turvallisuuskäytäntöjä sekä työolosuhteita yhdessä alihankkijoidemme kanssa esimerkiksi toimittajaportaalien avulla. Teemme Suomessa myös toimialan laajuista yhteistyötä ohjeistusten ja säädösten parantamiseksi.

Vuoden aikana pääkumppaniemme suorittamissa rakennus- ja huoltotöissä tapahtui 41 tapaturmaa, joista seurasi 57 poissaolopäivää.

Lue lisää hankinnan vastuullisuuden ohjaamisesta ja Elisan Eettisen ostamisen periaatteista [yritysvastuusivuiltamme](#).

“

Hankinnan vastuullisuutta kehitetään JAC -yhteisön jäsenten välillä jakamalla sosiaalisen vastuun auditointitietoja yhteisessä palvelussa, käymällä yhdessä kehityskohteita läpi ja ennen kaikkea tekemällä kehitystyötä sekä toimittajien että yhteisön kesken.”

SUSANNA KRAFT / hankintajohtaja

Kansainvälistä tutkimusyhteistyötä

Uskomme, että menestyksekkäitä ja kestäviä palveluita sekä digitaalista yhteiskuntaa rakennetaan yhteistyössä startup-yritysten ja akateemisen tutkimuksen kanssa.

Vuonna 2019 käynnistimme aktiivisen yhteistyön [Finnish Center for Artificial Intelligence](#) -ohjelman kanssa. Tavoitteena on toteuttaa korkealaatuisen tutkimuksen avulla maailman parhaita tekoälyratkaisuita, jotka ovat kriittinen osa liiketoimintaa.

Elisa on aina ollut, ja tulee jatkossakin olemaan, avoin kansainvälisten tutkijaryhmien yhteistyölle edistääkseen erilaisia tieteellisiä käytäntöjä, joilla voi olla merkitystä Elisan tavoitteille ja visiolle.

Lisäksi tuemme HPY:n Tutkimussäätiön kautta teletekniikan, televiestinnän ja tietoliikenteen tieteellistä tutkimus-, opetus- ja kehitystyötä. Säätiö on jakanut vuoteen 2019 mennessä apurahoja yhteensä 1 078 710 euroa pääasiassa väitöskirjatutkimusta tekeville tutkijoille eri yliopistoissa. Säätiön kirjastoon on tallennettu 126 väitöskirjaa.

Innovaatioita startup-kumppanien kanssa

Uudet innovatiiviset startupit muokkaavat tulevaisuutta. Olemme mukana edistämässä tätä muutosta ja kehittäneet lukuisia innovaatioita yhdessä startup-kumppanimme kanssa.

Vuonna 2019 meillä oli käynnissä yli 100 startup -kumppanuutta. Tavoitteenamme on luoda molempia osapuolia hyödyttävää liiketoimintaa, jossa voimme toimia jakelukanavana tuotteille ja palveluille omissa myyntikanavissamme tai varhaisen vaiheen asiakkaana.

Uusimmissa startup-kumppanuuksissamme korostuu sitoutumisemme kestäväan kehitykseen ja yhteiskuntavastuuseen. Toimme ensimmäisenä markkinoille eettiseen hankintaan perustuvan älypuhelimien. Sen kehittänyt startup suunnittelee ja tuottaa älypuhelimia, jotka kuormittavat ympäristöä mahdollisimman vähän. Toteutimme yhdessä 360-virtuaalitekologiaan keskittyvän startupin kanssa myös ikäihmisille suunnitellut virtuaaliset joenvarsikävelyt Turussa.

Elisa on sitoutunut toimimaan helposti lähestyttävänä ja ketteränä kumppanina startupeille. Keräämme jatkuvasti palautetta ja 67 prosenttia tapaamistamme startupeista suosittelee Elisaa kumppaniksi myös muille. Startupien tyytyväisyyttä mittaava Net Promoter Score nousi mittaushistoriassamme ennätyskallisen korkealle ja oli 57,6 (1-100).

Kaupallisen 5G:n myötä Elisa on edistänyt kumppanuuksia, joiden kanssa toteutetaan 5G-palveluita. Startupit kartoittivat 5G-sunnitelmiaan yhdessä Elisan kanssa vuosittaisessa Elisa Co-Creation Challengessa. Tällä hetkellä olemme toteuttaneet 5G-palveluita 13 kumppanin kanssa, ja erilaisia ratkaisuja on tehty lähes ihmissilmän tarkasta virtuaalitodellisuustilasta kirurgisen leikkauksen aikana tehtäviin etädiagnooseihin.

Ympäristövastuu

Edistämme luonnonvarojen järkevää käyttöä

Pitkäjänteisen ympäristövastuutyömme keskiössä ovat ilmasto ja energia. Edistämme hiilineutraalin yhteiskunnan saavuttamista. Olemme sitoutuneet Pariisin ilmastopimuksen tavoitteisiin ja hiilineutraaliuuteen vuoden 2020 aikana.

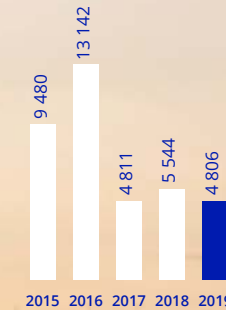

Tarjoamme kestäviä digitaalisia palveluita, joiden avulla asiakkaamme voivat toimia resurssiviisaammin ja ilmastoystävällisemmin. Ilmaston muutoksen hillinnän ohella on tärkeää

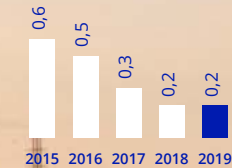
tehdä myös työtä ilmatoriskien vaikutusten vähentämiseksi ja resilienssin (muutoskyvykkyyden) kasvattamiseksi.

Siirretyn mobiilidatan energian kulutus on ollut laskussa jo 5 viimeistä vuotta

Elisan hiilijalanjälki
tCO₂

Siirretyn mobiilidatan energiatehokkuus
kWh/Gt

Toimintaamme eniten vaikuttavat lyhyen ja keskipitkän aikavälin ilmatoriskit kohdistuvat erityisesti palvelujen toimintavarmuuteen äärimmäisten sääolojen lisääntyessä. Olemme huomioineet nämä riskit mm. varmentamalla sähkön saannin sekä huomioimalla mahdollisia rankkasateiden aiheuttamia tulvia tuotannon suunnittelussa.

Elisan toiminta ilmastonmuutoksen hillinnässä

ICT-alalla on suuri rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä ja yhteiskunnan toimintatapojen muuttamisessa ympäristömyönteisemmäksi. Palvelujen muuttuessa digitaalisiksi voidaan vähentää liikennepäästöjä sekä optimoida logistiikkaa ja tuotantoa niin energian käytön kuin materiaalin suhteen. Näin voimme toimia resurssiviisaammin ja olla myös osa kiertotaloutta. Toisaalta digitalisuuden myötä käytetyn datan määrä kasvaa voimakkaasti. Elisan päämarkkina-alueet Suomi ja Viro ovat jo nyt kärkimaita datan käytössä.

5G mahdollistaa entistä suuremman datamäärän mobiiliverkoissa. Vaikka uudet modernit laitteet ovat huomattavasti energiatehokkaampia, kasvava datamäärä tulee lisäämään energiatarvetta. Teemme jatkuvasti työtä sähkönkäytön tehostamisessa

ja uusien energiatehokkaampien toimintatapojen hyödyntämisessä. Lisäksi kaikki käyttämämme sähkö on peräisin uusiutuvista energialähteistä sekä Suomessa että Virossa.

Olemme sitoutuneet tavoittelemaan hiilineutraaliuutta vuoden 2020 aikana toteuttamalla sekä energianvähennystoimenpiteitä että hankkimalla päästökompensaatioita (Gold Standard -sertifioitu Puhtaampien keittimien -projekti Ugandassa).

Elisa oli yksi ensimmäisistä suomalaisyrityksistä, jonka tavoitteet on tehty [Science Based Target -aloitteen](#) vaatimusten mukaisesti ja niiden on vahvistettu olevan linjassa Pariisin ilmastokokouksessa sovitun tavoitteen kanssa. Tavoitteemme on vähentää energiankulutuksemme hiilijalanjälkeä 50 prosenttia vuoteen 2025 mennessä (2016 tasosta).

Suomesta Science Based Targets -aloitteeseen on tähän mennessä sitoutunut 15 yritystä, jotka ovat asettaneet tai asettamassa tieteeseen perustuvat päästövähennystavoitteet toiminnalleen. Elisa on yksi johtavista yrityksistä, jolla on kunnianhimoisimmat, 1,5 asteen lämpenemisrajan mukaiset tavoitteet.

Olemme mukana [Suomen energiatehokkuussopimuksessa](#).

Pitkäjänteisen työn tulokset näkyvät

Sekä uuden teknologian että mobiiliverkkojen optimoinnin myötä olemme tehostaneet merkittävästi sähkönkulutusta ja se on pienentynyt yli 65 prosenttia (vuoden 2015 arvosta) datatavua kohden.

Optimoimme ja uudistamme jatkuvasti verkkoamme sekä hankimme päästötöntä energiaa pienentääksemme hiilijalanjälkeämme. Hiilijalanjälkemme (Scope 1 ja 2) on laskenut vuodesta 2016 noin 63 prosenttia.

Jatkoimme mobiiliverkossamme laitteiden modernisointia energiatehokkaammiksi ja lisäsimme edelleen verkkojen sähkönsäästöominaisuuksien hyödyntämistä.

Hyödyntämällä konesalien hukkalämmön kaukolämpöverkossa ja käyttämällä kaukokylmää jäähdytyksessä edistämme osaltamme kiertotaloutta ja resurssien viisaampaa hyödyntämistä. Espoon konesalimme ja pääkonttorimme hukkalämmön talteenoton lisäksi aloitimme talteenottohankkeen Säterissä. Lisäksi olemme tehneet esimerkiksi valaistukseen liittyviä perusparannuksia energiatehokkuuden parantamiseksi.

Henkilöstöllemme työmatkaliikkuminen, liikematkustus ja lounasruokailu ovat mahdollisuus vaikuttaa sekä omiin että Elisan päästöihin. Elisa Ideal Work mahdollistaa tehokkaasti sekä matkustamisen että päästöjen vähentämisen. Elisalaiset tekivät 53 etätyöpäivää ja osallistuivat 431 285 virtuaalineuvotteluun.

Testasimme pääkaupunkiseudulla kaupunkipyörien käyttöä työmatkustamisen välineenä ja erityisesti työmatka-autoilua vähentävänä tekijänä. Kartoitimme myös, kuinka voimme lisätä lounasruokailussa vastuullisesti hankittujen raaka-ainesten käyttöä ja toteutimme kampanjaviikon yhdessä palveluntuottajamme kanssa kestävämmän lounasruokailun edistämiseksi lounasravintoloissamme.

“

Olemme modernisoineet tukiasemia ja parantaneet verkkojemme energiatehokkuutta”

KAUR PÄRNA / head of site operations and maintenance, Elisa Eesti

Raportoimme hiilijalanjälkemme vuosittain kansainvälisessä sijoittajille suunnatussa CDP-kyselyssä. Elisa saavutti Climate Change -arvioinnissa tuloksen A-. Vuosittain tehtävään CDP:n ilmastoportointiin osallistuu joka vuosi tuhansia yrityksiä eri puolilta maailmaa.

Palveluita asiakkaille ilmastonmuutoksen hillitsemiseen

Autamme asiakkaitamme vähentämään omia hiilidioksidipäästöjään tarjoamalla palveluita, joilla voi toimia tehokkaasti ja ympäristöystävällisesti.

Elisa Videran virtuaalisten vuorovaikutuspalveluiden avulla asiakkaitamme voivat vähentää matkustamista. [Elisa Automate](#) -palvelulla operaattoriasiakkaidemme verkkolaitteet eivät ole turhaan toiminnassa ja kuluta sähköä. [Elisa Smart Factory](#)

-palvelulla asiakkaitamme voivat parantaa oman toimintayksikkönsä energia- ja materiaalitehokkuutta.

Kestävät laitteet, kierrätys ja muut ympäristövaikutukset

Merkittävä osa ICT-alan ympäristövaikutuksista tulee laitteiden valmistuksesta. Palveluntarjoajana voimme vähentää laitteiden ympäristövaikutuksia muun muassa kiinnittämällä huomioita kestäviin ratkaisuihin laitteissamme, edistämällä laitteiden korjaamista ja uudelleenkäyttöä sekä kierrättämällä käytetyt laitteet tehokkaasti ja asianmukaisella tavalla.

Vuonna 2019 olimme ensimmäinen suomalainen operaattori, joka otti valikoimiinsa tuotteen elinkaaren ympäristö- ja sosiaaliset vaikutukset huomioivan matkapuhelimen (Fairphone). Olemme usean vuoden ajan tarjonneet asiakkaillemme laitteiden korjauspalvelua. Tuotteissamme on myös uusiokäyttöisiä älypuhelimia.

Kannustamme asiakkaitamme kierrättämään puhelimensa [Elisa Kapulanvaihto](#) -käytännöllä, jossa hyvitämme laitteista ja kierrätämme ne tietoturvallisesti joko uudelleenkäyttöön tai SER-elektroniikkakierrätykseen. Myyntihenkilöstömme saa erilliskoulutusta kierrätykseen liittyen.

Neuvomme ja kannustamme elektroniikkakierrätykseen myös päivitettyjen opasvideoidemme avulla. Katso miten sinä voit kierrättää:

- Käytetyn elektroniikan kierrätys
- Käytettyjen puhelinten uudelleenkäyttö

Meille syntyy jätettä verkkojen rakentamisesta sekä huoltamisesta, toimitiloista ja myymälöistä. Pyrimme yhdessä palvelun tarjoajien kanssa vähentämään syntyvien jätteiden määrää uusiokäyttämällä laitteita ja kierrättämällä. Tuottajavastuvelvoitteemme hoidamme yhteistyössä [ICT-tuottajaosuuskunnan](#) ja [Suomen Pakkauskierrätys RINKI OY:n](#) kanssa.

[Lisätietoa](#) Elisan [CO₂-päästösäästömittareiden](#) laskentaperiaatteista ja ympäristöpolitiikasta.

Raportin kuvaus

Elisan vuosikertomus koostuu neljästä osasta: tilinpäätös, vuosikatsaus, hallinto ja vastuullisuus. Vuosikertomus julkaistaan suomeksi ja englanniksi osoitteessa www.elisa.fi/vuosikertomus, jossa vuosikertomuksen osiot ovat ladattavissa interaktiivisina pdf-tiedostoina.

Tämä on Elisan 7. varmennettu vastuullisuusraportti, joka julkaistaan osana vuosikertomusta. Vastuullisuusraportti on myös selvitys Elisan muista kuin taloudellisista tiedoista. Raportti on laadittu [Global Reporting Initiative -standardien](#) core-vaatimusten mukaisesti. Sisällössä on huomioitu [Nasdaq Nordic ESG Reporting Guide](#) -ohjeistus. Raportointijakso on kalenterivuosi 2019. GRI-hakemisto vuodelta 2019 on osa raporttia.

Elisan johto on päättänyt, että vastuullisuusraportin varmentaa kolmas osapuoli. Varmentaja vuoden 2019 yritys vastuutietojen osalta on [KPMG Oy Ab](#). Varmennus kattaa Elisan vuosikertomuksen 2019 vastuullisuusosion. Olennaisten näkökohtien raportointi kattaa Elisan konsernilaskennassa mukana olevat liiketoimintayksiköt: henkilöasiakasyksikkö, yritysasiakasyksikkö, tuotanto ja tukitoiminnot sekä tytäryhtiöt.

Raportointi on lähtökohtaisesti kehitetty vastaamaan talouden raportointilaajuutta (Elisa-konserni). Tietyissä indikaattoreissa rajausta määrittää luotettava tietojen saatavuus. Poikkeamat rajauksissa on kerrottu indikaattoreiden yhteydessä. Kehitämme edelleen raportointiamme näiltä osin kattavammaksi. Taloudellinen informaatio on konsernin tilinpäätöksestä, ja sen osalta noudatetaan IFRS:n tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Ympäristötunnuslukujen osalta on laskettu GRI:n ohjeituksen mukaisesti emoyhtiön ja sen tytäryhtiöiden merkittävimmät ympäristövaikutukset. Hiilidioksidipäästöjen laskenta perustuu Greenhouse Gas -protokollan (www.ghgprotocol.org) Corporate Standardin mukaiseen metodologiaan. Scope 3 -laskenta raportoidaan GHG protocol Corporate Value Chain -standardin mukaisesti. Scope 2 -päästöjen raportoinnissa on huomioitu GHG-protokollan Scope 2 -ohjeistus. Laskennan kuvaus löytyy yritys vastuusivuiltamme. Henkilöstön osalta on raportoitu sekä emoyhtiön että tytäryhtiöiden luvut. Konsernin rakenteelliset muutokset on esitetty tarkemmin vuosikertomuksessa.

Vastuullisuusraportti julkaistaan vuosittain. Aikaisemmat raportit ovat saatavilla osoitteesta www.elisa.fi/sijoittajille. Ennen vuotta 2013 olemme laatineet GRI:n kestävän kehityksen raportointiohjeiston mukaisen vastuullisuustoimintaa kuvaavan hakemiston vuosina 2011 ja 2012. Vuoden 2019 raportin julkaisupäivä on 11.3.2020.

Yhteystiedot

Elisa Oyj
Yritysvastuujohtaja Minna Kröger
puh. 050 572 7620
etunimi.sukunimi@elisa.fi

Vastuullisuus
<http://corporate.elisa.fi/vastuullisuus/>

Sijoittajasuhteet
<http://corporate.elisa.fi/sijoittajille/sijoittajasuhteet/>

Riippumaton varmennusraportti

Olemme Elisa Oyj:n (jäljempänä "Elisa") johdon pyynnöstä suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon, jonka kohteena ovat yritys vastuutiedot jotka on esitetty Elisan Vuosikertomus 2019 -julkaisun Vastuullisuus-osiossa (jäljempänä "Yritysvastuutiedot") 31.12.2019 päättyneeltä vuodelta.

Johdon vastuu

Elisan johto vastaa Yritysvastuutietojen sekä niissä esitettyjen väittämien laatimisesta ja esittämisestä raportointikriteeristön, *GRI Sustainability Reporting Standards* -raportointiohjeiston mukaisesti käsittäen Elisan tavoitteiden määrittämisen kestävään kehitykseen liittyvän suoriutumisen ja raportoinnin osalta, mukaan lukien sidosryhmien ja olennaisten näkökulmien tunnistaminen, sekä niiden toiminnan johtamisen ja sisäisen valvonnan järjestelmien perustamisen ja ylläpitämisen, joista raportoitu toimintaan liittyvä tieto on saatu.

Meidän velvollisuutemme

Meidän velvollisuutemme on suorittaa rajoitetun varmuuden antava toimeksianto ja esittää toimeksiannon perusteella riippumaton johtopäätös. Olemme suorittaneet varmennus-toimeksiannon Yritysvastuutiedoille International Auditing and Assurance Standard Board IAASB:in julkaiseman kansainvälisen varmennustoimeksiantostandardin International Standard on Assurance Engagements ISAE 3000 (uudistettu), *Muut varmennustoimeksiannot kuin mennyttä*

aikaa koskevan taloudellisen informaation tilintarkastus tai yleisluonteinen tarkastus, mukaisesti. Kyseinen standardi edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme toimeksiannon hankkiaksemme rajoitetun varmuuden siitä, onko Yritysvastuutiedoissa olennaista virheellisyttä.

KPMG Oy Ab soveltaa kansainvälistä laadunvalvontastandardia International Standard on Quality Control ISQC 1 ja sen mukaisesti ylläpitää kattavaa laadunvalvontajärjestelmää, johon sisältyvät dokumentoidut toimintaperiaatteet ja menetytavat eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettaviin säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskien.

Olemme noudattaneet International Ethics Standards Board for Accountants IESBA:n eettisten sääntöjen riippumattomuusvaatimuksia ja muita eettisiä vaatimuksia, jotka perustuvat rehellisyyden, objektiivisuuden, ammatillisen pätevyyden ja huolellisuuden, salassapitovelvollisuuden ja ammatillisen käyttäytymisen periaatteille.

Tehdyt toimenpiteet

Rajoitetun varmuuden antava toimeksianto toteutetaan teemmällä tiedusteluja pääasiassa henkilöille, joiden tehtävänä on laatia esitetty Yritysvastuutiedot, sekä soveltamalla analyytisiä ja muita asianmukaisia evidenssin hankkimismenetelmiä.

Toimeksiannossa olemme suorittaneet muun muassa seuraavat toimenpiteet:

- Olemme haastatelleet Elisan ylimmän johdon jäseniä;
- Olemme arvioineet GRI Standardien raportointia koskevien periaatteiden soveltamista Yritysvastuutietojen esittämisessä;
- Olemme haastatelleet asiaankuuluvia, Yritysvastuutietojen antamisesta vastaavia henkilöstön jäseniä;
- Olemme arvioineet Yritysvastuutietojen keräämiseen ja yhdistelemiseen käytettyjä tiedonhallinnan prosesseja, tietojärjestelmiä ja käytännön menettelytapoja;
- Olemme käyneet läpi esitetty Yritysvastuutiedot, ja arvioineet tietojen laatua ja laskentarajojen määrittelyä;
- Olemme testanneet tietojen oikeellisuutta ja täydellisyyttä alkuperäisistä dokumenteista ja järjestelmistä otospohjaisesti ja;
- Olemme tehneet toimipaikkakäynnin yhdelle Elisan toimipaikalle.

Rajoitetun varmuuden antavassa toimeksiannossa suoritettavat toimenpiteet poikkeavat luonteeltaan ajoitukseltaan kohtuullisen varmuuden antavassa toimeksiannossa suoritettavista toimenpiteistä ja ovat niitä suppeampia. Tämän vuoksi rajoitetun varmuuden antavassa toimeksiannossa saatava varmuuden taso on huomattavasti alempi kuin varmuus, joka olisi saatu suorittamalla kohtuullisen varmuuden antava toimeksianto.

Toimeksiannon luontaiset rajoitukset

Kaikkiin varmennustoimeksiantoihin liittyy luontaisia rajoituksia tarkastellun tiedon valikoivasta testauksesta johtuen. Siten havaitsematta jääneitä väärinkäytöksiä, virheellisyyskiä tai sääöstenvastaisuuksia saattaa esiintyä. Lisäksi ei-taloudelliseen tietoon saattaa liittyä merkittävämpiä luontaisia rajoituksia kuin taloudelliseen tietoon ottaen huomioon sekä sen luonteen että menetelmät, joita käytetään tällaisten tietojen keräämiseen, laskemiseen ja arvioimiseen.

Johtopäätökset

Suorittamiemme toimenpiteiden ja hankkimamme evidenssin perusteella tietoomme ei ole tullut seikkoja, jotka antaisivat aiheen olettaa, että varmennustoimeksiannon kohteena olleet tiedot eivät olisi olennaisilta osiltaan laadittu *GRI Sustainability Reporting Standards* -raportointiohjeiston mukaisesti.

Helsinki, 11. maaliskuuta 2020
KPMG OY AB

Toni Aaltonen
KHT

Tomas Otterström
Partner, Advisory

Yritysvastuu ja muiden kuin taloudellisten tunnuslukujen -raportin allekirjoitukset

Helsingissä, maaliskuun 5. päivänä 2020

Anssi Vanjoki
hallituksen puheenjohtaja

Claris Berggårdh

Petteri Koponen

Leena Niemistö

Seija Turunen

Kim Ignatius

Antti Vasara

Veli-Matti Mattila
toimitusjohtaja

GRI sisällysluettelo ja tunnusluvut

Kuvaus	Nimi	Rajaus	UN Global Compact
GRI 102: YLEINEN SISÄLTÖ (GRI 102, 2016 standardi)			
1. Organisaation taustakuvaus			
102-1	Raportoivan organisaation nimi	Sijoittajille/ Tilinpäätös 2019/ Tilinpäätöksen laatimisperusteet.	Elisa-konserni x
102-2	Tärkeimmät tavaramerkit/brändit sekä tuotteet ja palvelut	Vuosikertomus; Elisa lyhyesti; brändit: Elisa, Elisa Saunalahti, Elisa Videra, Elisa Santa Monica, Elisa Automate ja Elisa Smart Factory.	Elisa-konserni x
102-3	Organisaation pääkonttorin sijainti	Konsernin perustiedot.	Elisa-konserni x
102-4	Toimintamaiden lukumäärä ja maat, joissa organisaatio toimii tai jotka ovat merkittäviä raportissa kuvattujen olennaisten yritys vastuun näkökohtien osalta	Vuosikertomus; Elisa vastuullisuus 2019/ Sosiaalinen vastuu/ Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, s.12.	Elisa-konserni x
102-5	Organisaation omistusrakenne ja yhtiömuoto	Sijoittajille /Omistajat/ Omistusrakenne.	Elisa-konserni x
102-6	Markkina-alueet	Sijoittajille/ Tilinpäätös 2019 /Liitetiedot.	Elisa-konserni x
102-7	Raportoivan organisaation koko	Sijoittajille/Tilinpäätös 2019/Liitetiedot.	Elisa-konserni x
102-8	Henkilöstön määrä työsuhteen ja työsopimuksen mukaan, alueellisesti ja sukupuolen mukaan jaoteltuna	Elisa vastuullisuus 2019/ GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni x
102-9	Organisaation toimitusketju	Elisa yritys vastuun/ Sosiaalinen vastuu/ Kumppanit; Elisa vastuullisuus 2019/ Vastuullista hankintaa ja kumppaniyhteistyötä, s.19.	Elisa-konserni x
102-10	Merkittävät muutokset organisaation koossa, rakenteessa, omistusrakenteessa tai toimitusketjussa	Sijoittajille/ Tilinpäätös 2019 /Liitetiedot.	Elisa-konserni x
102-11	Varovaisuuden periaatteen soveltaminen	Sijoittajille/ Valvontajärjestelmät; Elisa yritys vastuun/ Toimintamalli, riskienhallinta; Elisan selvitys hallinto ja ohjausjärjestelmästä 2019, III Kuvaukset sisäisen valvonnan menettelytavoista ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä, s.13.	Elisa-konserni
102-12	Organisaation hyväksymät tai edistämät ulkopuolisten toimijoiden periaatteet tai aloitteet	Elisa yritys vastuun/ Poliittikat ja ohjeet; Indeksit ja sitoumukset.	Elisa-konserni
102-13	Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	Elisa yritys vastuun/ Sidosryhmädialogi.	Elisa-konserni
2. Strategia			
102-14	Toimitusjohtajan katsaus	Vuosikertomus 2019, Toimitusjohtajan katsaus.	Elisa-konserni x
102-15	Riskit ja mahdollisuudet	Elisa vastuullisuus 2019, Vastuullisuus Elisalla, s.6., Digitaalinen vastuu, s.7. , Sosiaalinen vastuu, s.13. , Ympäristövastuu, s.21. , Taloudellinen vastuu, s.19.; Selvitys Elisan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019 , s.13.; GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni x

Kuvaus	Nimi	Rajaus	UN Global Compact	
3. Liiketoiminnan eettisyys				
102-16	Arvot ja liiketoimintaperiaatteet	Elisa Oyj/ Tietoa Elisasta/Code of Conduct ; Elisan arvot.	Elisa-konserni	x
102-17	Epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittaminen	Elisa Oyj/ Tietoa Elisasta/Code of Conduct/Whistleblowing . Whistleblow -kanava otettu käyttöön vuoden 2019 aikana. Raportointia kehitetään.	Elisa-konserni	x
4. Hallinto				
102-18	Hallintorakenne ja valiokunnat	Elisa yritysvastuu/Toimintamalli/Johtaminen ja tavoitteet; Elisa Oyj/ Sijoittajille/Hallinnointi; Selvitys Elisan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019 , Hallintorakenne, s.5.	Elisa-konserni	x
102-19	Vastuunjako	Elisa yritysvastuu/Toimintamalli/Johtaminen ja tavoitteet ; Elisa vastuullisuus 2019, s.4.	Elisa-konserni	x
102-20	Vastuuhenkilöt	Elisa vastuullisuus 2019, s.6.; Elisa yritysvastuu/Johtaminen ja tavoitteet; Elisa Oyj/ Sijoittajille/Hallinnointi; Selvitys Elisan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019 . Hallintorakenne, s.5.	Elisa-konserni	x
102-21	Sidosryhmien konsultointi	Elisa yritysvastuu/Toimintamalli; Sidosryhmädialogi; Elisa yritysvastuu/Sosiaalinen vastuu/Asiakaskohtaaminen .	Elisa-konserni	x
102-22	Hallituksen kokoonpano	Elisa Oyj/ Sijoittajille/Hallinnointi; Selvitys Elisan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019 , Hallintorakenne, s.5.; GRI 102-22 puuttuva (vii.).	Elisa-konserni	x
102-23	Hallituksen puheenjohtajan asema	Elisa Oyj/ Sijoittajille/Hallinnointi; Selvitys Elisan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019 , Hallintorakenne, s.9.	Elisa-konserni	x
102-24	Hallituksen valinta	Elisa Oyj/ Sijoittajille/Hallinnointi; Selvitys Elisan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019 , Hallintorakenne, s.4.; GRI 102-24 puuttuva (iv.).	Elisa-konserni	x
102-25	Eturistiriitojen välttäminen	Elisa Oyj/ Sijoittajille/Hallinnointi/Sisäpiiri- ja lähipiiriperiaatteet; Selvitys Elisan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019 , s.14.	Elisa-konserni	x
102-26	Hallituksen rooli organisaation tarkoituksen arvojen ja strategian määrittelyssä	Selvitys Elisan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019 , Hallituksen työjärjestys, s.7.; Elisa vastuullisuus 2019, s.6.	Elisa-konserni	x
102-28	Hallituksen suorituksen arviointi	Selvitys Elisan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019 , Hallintorakenne, s.3., Yhtiökokous, s.4.; GRI 102-28 puuttuva (d.).	Elisa-konserni	x
102-29	Hallituksen rooli riskien tunnistamisessa ja hallinnassa	Elisa Oyj/Sijoittajat/Hallinnointi/Valvontajärjestelmät; Elisa yritysvastuu/Toimintamalli; Selvitys Elisan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019 , Tarkastusvaliokunnan toiminta, s.7., s.8.	Elisa-konserni	x

Kuvaus	Nimi	Rajaus	UN Global Compact
102-30 Riskienhallinnan tehokkuuden arviointi	Selvitys Elisan hallinto ja ohjausjärjestelmä 2019. III Kuvaukset sisäisen valvonnan menettelytavoista riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä, s.13.; Elisa vastuullisuus 2019, s.36.; Elisa yritysvastuu/ Ympäristövastuu; Elisa Oyj/Sijoittajille/Riskit; Sijoittajille/ elisa sijoituskohteena/vastuullinen sijoituskohte.	Elisa-konserni	x
102-31 Taloudellisten, ympäristö- ja sosiaalisen vastuun aiheiden katselmointi	Elisa yritysvastuu/Toimintamalli/Johtaminen ja tavoitteet; Elisa vastuullisuus 2019, s.6.	Elisa-konserni	x
102-32 Korkeimman hallintoelimen rooli vastuullisuusraportoinnissa	Elisa vastuullisuus 2019, Hallituksen allekirjoitukset, s.27.	Elisa-konserni	x
102-33 Epäkohtien kommunikointi	Elisa Oyj/Tietoa Elisasta/Code of Conduct/whistleblowing; Whistleblow -kanava otettu käyttöön vuoden 2019 aikana. Kehitämme raportointia.	Elisa-konserni	x
102-35 Hallituksen ja ylimmän johdon palkitseminen	Selvitys Elisan hallinto ja ohjausjärjestelmästä 2019. Palkka- ja palkkioselvitys, s.16 - s.20.; GRI 102-35 puuttuva (a.iii.- v., b.).	Elisa-konserni	x
102-36 Palkitsemisjärjestelmät	Selvitys Elisan hallinto ja ohjausjärjestelmästä 2019. Palkka- ja palkkioselvitys, s.4., s.8., s.16 - s.20.; GRI 102-36 puuttuva (b., c.).	Elisa-konserni	x
102-37 Sidosryhmien näkemysten huomiointi	Selvitys Elisan hallinto ja ohjausjärjestelmästä 2019. Palkka- ja palkkioselvitys, s.16.; GRI 102-37 puuttuva (b.).	Elisa-konserni	x
5. Sidosryhmävuorovaikutus			
102-40 Luettelo organisaation sidosryhmistä	Elisa yritysvastuu/Toimintamalli/Sidosryhmädialogi; Olennaiset aiheet ja sidosryhmät.	Elisa-konserni	x
102-41 Kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piiriin kuuluva henkilöstö	GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni	x
102-42 Sidosryhmien määrittely- ja valintaperusteet	Elisa yritysvastuu/Toimintamalli/Sidosryhmädialogi; Olennaiset aiheet ja sidosryhmät.	Elisa-konserni	x
102-43 Sidosryhmätoiminnan periaatteet	Elisa yritysvastuu/Toimintamalli/Sidosryhmädialogi; Asiakaskohtaaminen.	Elisa-konserni	x
102-44 Sidosryhmien esille nostamat tärkeimmät asiat ja huolenaiheet	Elisa yritysvastuu/Toimintamalli/Sidosryhmädialogi; Asiakaskohtaaminen; Kumppanit.	Elisa-konserni	x
6. Raportointikäytäntö			
102-45 Konsernin laskentaraja	Elisa vastuullisuus 2019, Raportin kuvaus, s.24.	Elisa-konserni	
102-46 Raportin sisällönmäärittely	Elisa yritysvastuu/Toimintamalli; Elisa vastuullisuus 2019, Raportin kuvaus, s.24.	Elisa-konserni	
102-47 Olennaiset näkökohdat	Elisa yritysvastuu/Toimintamalli/Olennaisuudet, Sidosryhmädialogi; GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni	
102-48 Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	Elisa vastuullisuus 2019, Raportin kuvaus, s.24. Muutokset edelliseen vuoteen mainittu kyseisen indikaattorin kohdalla.	Elisa-konserni	

Kuvaus	Nimi	Rajaus	UN Global Compact
102-49	Merkittävät muutokset raportin laajuudessa ja näkökohtien laskentarajoissa	Elisa vastuullisuus 2019, Raportin kuvaus, s.24.	Elisa-konserni
102-50	Raportointijakso	Elisa vastuullisuus 2019, Raportin kuvaus, s.24.	Elisa-konserni x
102-51	Edellisen raportin päiväys.	Elisa vastuullisuus 2019, Raportin kuvaus, s.24.	Elisa-konserni x
102-52	Raportin julkaisu tiheys	Elisa vastuullisuus 2019, Raportin kuvaus, s.24.	Elisa-konserni x
102-53	Yhteystiedot, josta voi tilata raportin ja kysyä siihen liittyviä lisätietoja	Elisa yritys vastuun ; Elisa vastuullisuus 2019, Raportin kuvaus, s.24.	Elisa-konserni x
102-54	GRI-standardien mukainen raportoinnin kattavuus	Elisa vastuullisuus 2019, Raportin kuvaus, s.24.	Elisa-konserni x
102-55	GRI-sisällysluettelo	Elisa vastuullisuus 2019, Raportin kuvaus, s.24., GRI sisällysluettelo, GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni x
102-56	Raportoinnin varmennus	Elisa vastuullisuus 2019, Riippumaton varmennusraportti, Yritys vastuun ja muiden kuin taloudellisten tunnuslukujen -raportin allekirjoitukset.	Elisa-konserni x

AIHEKOHTAINEN SISÄLTÖ

GRI 103: JOHTAMISMALLI (GRI 103, 2016 standardi)

103-1	Olellaiset näkökohdat ja niitä koskevat laskentarajat	Elisa vastuullisuus 2019, Raportin kuvaus, s.24.; Elisa yritys vastuun/Toimintamalli/Olellaisuudet ; Sidosryhmädialogi ; GRI sisällysluettelo.	Elisa-konserni
103-2; 103-3	Johtamismallin komponentit; Johtamismallin arviointi	Elisa yritys vastuun/Toimintamalli .	
	Välilliset taloudelliset tulokset, DMA	Elisa yritys vastuun/Toimintamalli , Taloudellinen vastuu, Tutkimus ja kehitys; Tavoitteet ja suoriutuminen.	Elisa-konserni x
	Energia, DMA	Elisa yritys vastuun/Toimintamalli , Ympäristövastuu; Tavoitteet ja suoriutuminen.	Elisa-konserni x
	Päästöt, DMA	Elisa yritys vastuun/Toimintamalli , Ympäristövastuu; Tavoitteet ja suoriutuminen.	Elisa-konserni x
	Tuotteet ja palvelut, DMA	Elisa yritys vastuun/Toimintamalli , Ympäristövastuu; Tavoitteet ja suoriutuminen.	Elisa-konserni x
	Jätevedet ja jätteet, DMA	Elisa yritys vastuun/Toimintamalli , Ympäristövastuu; Tavoitteet ja suoriutuminen.	Elisa Suomi x
	Määräysten mukaisuus, DMA	Elisa yritys vastuun/Toimintamalli , Vastuullisuus Elisalla; Code of Conduct .	Elisa-konserni x
	Markkinointiviestintä, DMA	Elisa yritys vastuun/Toimintamalli ; Sosiaalinen vastuu/Asiakaskohtaaminen ; Digitaalinen vastuu/Palveluiden saatavuus, turvallisuus ja esteettömyys ; Tavoitteet ja suoriutuminen.	Elisa-konserni x
	Asiakkaiden yksityisyydensuoja, DMA	Elisa yritys vastuun/Toimintamalli , Johtaminen ja tavoitteet; Digitaalinen vastuu, Tietoturva ja yksityisyydensuoja ; Tavoitteet ja suoriutuminen.	Elisa-konserni x
	Asiakkaiden terveys ja turvallisuus, DMA	Elisa yritys vastuun/Toimintamalli ; Digitaalinen vastuu/Toimiva ja turvallinen verkko ja palvelut ; Elisa vastuullisuus 2019/Digitaalinen vastuu, s.7- s.9.	Elisa-konserni x

Kuvaus	Nimi	Rajaus	UN Global Compact
Työllistäminen, DMA	Elisan yritysvastuu/Toimintamalli ; Vastuullinen työnantaja; Tavoitteet ja suoriutuminen.	Elisa-konserni	x
Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet, DMA	Elisan yritysvastuu/Toimintamalli ; Vastuullinen työnantaja; Tavoitteet ja suoriutuminen.	Elisa-konserni	x
Työterveys- ja turvallisuus, DMA	Elisan yritysvastuu/Toimintamalli ; Vastuullinen työnantaja; Henkilöstökatsaus; Tavoitteet ja suoriutuminen.	Elisa-konserni	x
Koulutus, DMA	Elisan yritysvastuu/Toimintamalli ; Elisa vuosikatsaus, Henkilöstökatsaus; Tavoitteet ja suoriutuminen.	Elisa-konserni	x
Syrjinnän kieltäminen, DMA	Elisan yritysvastuu/Toimintamalli ; Vastuullinen työnantaja; Elisa Oyj/ Tietoa Elisasta/Code of Conduct ; Tavoitteet ja suoriutuminen.	Elisa-konserni	x
Turvallisuusäytännöt, DMA	Elisan yritysvastuu/Toimintamalli ; Tietoturva ja yksityisyydensuoja ; Tavoitteet ja suoriutuminen.	Elisa-konserni	x
Lahjonta ja korruption vastaisuus, DMA	Elisa yritysvastuu/Toimintamalli ; Kumppanit ; Elisa Oyj/ Tietoa Elisasta/Code of Conduct ; Korruption ja lahjonnan vastainen politiikka ; Tavoitteet ja suoriutuminen.	Elisa-konserni	x
Poliittinen vaikuttaminen, DMA	Elisa yritysvastuu/Toimintamalli ; Sidosryhmädialogi; Elisa Oyj/ Tietoa Elisasta/Code of Conduct .	Elisa-konserni	x
GRI 201: TALOUDELLISET TULOKSET (GRI 201, 2016 standardi)			
201-1	Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni
201-2	Ilmastonmuutoksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset ja muut riskit ja mahdollisuudet organisaation toiminnalle	GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni
GRI 203: VÄLILLISET TALOUDELLISET VAIKUTUKSET (GRI 203, 2016 standardi)			
203-1	Infrastruktuuri-investointien ja yleishyödyllisten palvelujen tuen kehitys ja vaikutukset	GRI tunnusluvut; Elisa yritysvastuu/ Digitaalinen vastuu ; Elisa vastuullisuus 2019, s.7., s.8., s.9.	Elisa-konserni
203-2	Keskeiset epäsuorat taloudelliset vaikutukset ja niiden laajuus	Tietoa Elisasta/Tutkimus ja kehitys ; Elisa yritysvastuu/ Toimiva verkko ja palvelut .	Elisa-konserni
GRI 205: KORRUPTIONVASTAISUUS (GRI 205, 2016 standardi)			
205-2	Korruptionvastaisiin politikoihin ja menettelytapoihin liittyvä kommunikointi ja koulutus	Elisa yritysvastuu/Toimintamalli/Politiikat (julkinen politiikka); GRI tunnusluvut, osa koulutusluvuista raportoitu.	Elisa-konserni x
205-3	Korruptiotapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet	GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni x
GRI 302: ENERGIA (GRI 302, 2016 standardi)			
302-1	Organisaation oma energian kulutus	GRI tunnusluvut; Elisa energy and CO2 -emission disclosure 2019 .	Elisa-konserni x
302-3	Energiaintensiteetti	GRI tunnusluvut; Elisa energy and CO2 -emission disclosure 2019 .	Elisa Suomi x
302-4	Energiankulutuksen vähentäminen	GRI tunnusluvut; Elisa energy and CO2 -emission disclosure 2019 .	Elisa-konserni x

Kuvaus	Nimi	Rajaus	UN Global Compact
GRI 305: PÄÄSTÖT (GRI 305, 2016 standardi)			
305-1 Suorat kasviuonekaasujen päästöt (scope 1)	GRI tunnusluvut; Elisa energy and CO2 -emission disclosure 2019.	Elisa-konserni	x
305-2 Epäsuorat kasviuonekaasujen päästöt (scope 2)	GRI tunnusluvut; Elisa energy and CO2 -emission disclosure 2019.	Elisa-konserni	x
305-3 Muut epäsuorat kasviuonekaasujen päästöt (scope 3)	GRI tunnusluvut; Elisa energy and CO2 -emission disclosure 2019.	Elisa-konserni, Yksityiskohtaisempi rajaus indikaattorin yhteydessä	x
305-4 Kasviuonekaasupäästöintensiteetti	GRI tunnusluvut; Elisa energy and CO2 -emission disclosure 2019.	Elisa-konserni	x
305-5 Kasviuonekaasupäästöjen vähentäminen	GRI tunnusluvut; Elisa energy and CO2 -emission disclosure 2019.	Elisa-konserni	x
GRI 306: JÄTEVEDET JA JÄTTEET (GRI 306, 2016 standardi)			
306-2 Jätteiden kokonaismäärä jaoteltuna jätelajeittain ja käsittelytavan mukaisesti	GRI tunnusluvut; Elisa yritysvastuu/Ympäristövastuu; Elisa yritysvastuu/Ympäristövastuu/Kierrätys ja muut ympäristövaikutukset. Elisa on käyttänyt raportoinnissa omaa jätejaottelua.	Elisa Suomi	x
306-3 Merkittävien vuotojen määrä ja suuruus	GRI tunnusluvut.	Elisa Suomi	x
GRI 307: YMPÄRISTÖ, MÄÄRÄYSTENMUKAISUUS (GRI 307, 2016 standardi)			
307-1 Merkittävien ympäristölainsäädännön ja -säännösten rikkomiseen liittyvien sakkojen rahamääräinen arvo määrä sekä ei-rahallisten sanktioiden lukumäärä	GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni	x
GRI 401: TYÖLLISTÄMINEN (GRI 401, 2016 standardi)			
401-1 Uuden palkatun henkilöstön kokonaismäärä ja osuus sekä henkilöstön vaihtuvuus jaoteltuna ikäryhmittäin, sukupuolen mukaan ja alueittain	GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni	x
401-2 Kokopäiväisille työntekijöille tarjotut edut, joita ei tarjota määräaikaikaisille tai osa-aikaisille työntekijöille.	GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni	
GRI 403: TYÖTERVEYS JA -TURVALLISUUS (GRI 403, 2018 standardi)¹			
403-1 Työterveys- ja turvallisuus -järjestelmä	Elisa yritysvastuu/Vastuullinen työnantaja ; Työhyvinvointi ja -turvallisuus; Elisa vastuullisuus 2019, s.12., s.19.	Elisa-konserni	
403-2 Riskien tunnistaminen, analysointi ja tapaturmien tutkinta	Elisa yritysvastuu/Vastuullinen työnantaja ; Työhyvinvointi ja -turvallisuus; Elisa vastuullisuus 2019, s.12., s.19.; GRI 403-2 puuttuva (b.-d.).	Elisa-konserni	
403-3 Työterveyspalvelut	Elisa yritysvastuu/Vastuullinen työnantaja ; Työhyvinvointi ja -turvallisuus; Elisa vastuullisuus 2019, s.12.	Elisa-konserni	
403-4 Työntekijöiden kattavuus työterveyspalveluista	Elisa yritysvastuu/Vastuullinen työnantaja ; Elisa vastuullisuus 2019, s.12.	Elisa-konserni	
403-5 Työntekijöiden työterveyskoulutus	Elisa yritysvastuu/Vastuullinen työnantaja ; Työhyvinvointi ja -turvallisuus; Elisa vastuullisuus 2019, s.12.	Elisa-konserni	
403-6 Työntekijöiden terveyden edistäminen	Elisa yritysvastuu/Vastuullinen työnantaja ; Työhyvinvointi ja -turvallisuus; Elisa vastuullisuus 2019, s.12.	Elisa-konserni	

Kuvaus	Nimi	Rajaus	UN Global Compact
403-7 Liiketoiminnan työterveysvaikutusten estäminen ja vähentäminen	Elisa yritysvastuu/Vastuullinen työnantaja , Työhyvinvointi ja -turvallisuus; Elisa vastuullisuus 2019, s.12.; GRI 403-7 puuttuva (a. tuotteet ja palvelut sekä niihin liittyvät vaarat ja riskit).	Elisa-konserni	
403-8 Työterveys- ja turvallisuusjärjestelmän kattavuus työntekijöistä (%)	GRI tunnusluvut. Elisa raportoi indikaattorin omalla tavallaan; GRI 403-2 puuttuva (a. ii.- iii., b.- c.)	Elisa-konserni	
403-9 Työhön liittyvät tapaturmat Tapaturmatyypit, tapaturmataajuus, ammattitautitaajuus, menetetyt työpäivät, poissaolot ja työhön liittyvät kuolemantapaukset jaoteltuna alueittain ja sukupuolen mukaan	GRI tunnusluvut; GRI 403-9 puuttuva (a. iv.- v., b. iv.- v., c.- d., f.- g.).	Elisa-konserni	
403-10 Työstä johtuvat sairaudet ¹ Elisa kehittää raportointiaan.	GRI tunnusluvut; GRI 403-10 puuttuva (a.iii, b.ii.- iii., c.- e.).	Elisa-konserni	
GRI 404: KOULUTUS JA HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN (GRI 404, 2016 standardi)			
404-1 Keskimääräiset koulutustunnit vuodessa työntekijää kohden jaoteltuna sukupuolen mukaan ja henkilöstöryhmittäin	GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni	x
404-2 Osaamisen kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvät ohjelmat	Elisa vuosikatsaus/Henkilöstökatsaus.	Elisa-konserni	
404-3 Prosenttiosuus tavoite- ja kehityskeskustelut käyneestä henkilöstöstä jaoteltuna sukupuolen ja ikäryhmän mukaisesti	GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni	x
GRI 405: MONIMUOTOISUUS JA TASAVERTAISET MAHDOLLISUUDET (GRI 405, 2016 standardi)			
405-1 Hallintoelinten ja henkilöstön monimuotoisuus	GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni	x
GRI 406: SYRJINNÄN KIELTO (GRI 406, 2016 standardi)			
406-1 Syrjintätapaukset ja korjaavat toimenpiteet	GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni	x
GRI 410: TURVALLISUUSKÄYTÄNNÖT (GRI 410, 2016 standardi)			
410-1 Prosenttiosuus turvahenkilöstöstä, joka on saanut koulutusta organisaation ihmisoikeuspolitiikkoihin ja organisaation toiminnan kannalta relevantteihin menettelytapoihin	GRI tunnusluvut.	Elisa Suomi	x
GRI 414: TOIMITUSKETJU¹			
414-1 Toimittajien sosiaalisen vastuun arviointi	GRI tunnusluvut.	Elisa Suomi	
414-2 Havaitut negatiiviset vaikutukset ja toimenpiteet	GRI tunnusluvut.	Elisa Suomi	
¹ Elisa raportoi indikaattorit omalla tavallaan. Elisa liittyi JAC (Joint Audit Cooperation) operaattoreihin syyskuussa 2019. JAC auditoinnit (115) sekä omiin auditointeihin (1). Havaitut vaikutukset ja toimenpiteet, JAC (567), omat (17).			
GRI 415: POLIITTINEN VAIKUTTAMINEN (GRI 415, 2016 standardi)			
415-1 Poliittisten tukien kokonaisarvo jaoteltuna maittain ja edustajittain	GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni	x
GRI 416: ASIAKKAIDEN TERVEYS JA TURVALLISUUS (GRI 416, 2016 standardi)			
416-2 Tuotteiden ja palveluiden terveys- ja turvallisuusvaikutusten arviointi	GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni	
GRI 417: MARKKINOINTIVIESTITÄ JA TUOTEINFORMAATIO (GRI 417, 2016 standardi)			
417-3 Markkinointiviestintään liittyvien lakien, säännösten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomukset	GRI tunnusluvut.	Elisa-konserni	
GRI 418: ASIAKKAIDEN YKSITYISYDENSUOJA (GRI 418, 2016 standardi)			
418-1 Asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen ja asiakastietojen hävittämiseen liittyvät valitukset	GRI tunnusluvut, GRI 418-1 puuttuva (a.i., b.,c.).	Elisa-konserni	

Taloudellisen vastuun tunnusluvut

201-1 Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen

	2017	2018	2019
Tuotot asiakkailta, milj. euroa ¹	1 787	1 832	1 844
Toimittajat ja kumppanit	881	890	868
Henkilöstö	304	311	320
Osakkeenomistajat ja rahoittajat	263	288	301
Julkinen sektori	65	66	68
Käyttöomaisuusinvestoinnit ²	246	254	256
Verot, milj. euroa ³	408	439	457
Yhteisöverot ³	65	66	68
Arvonlisäverot	215	236	255
Ennakonpidätykset ja lähdevero	94	101	102
Lakisääteiset työnantajan sosiaaliturvamaksut ja muut verot	19	20	22
Veroluonteiset maksut	16	16	10

¹Sisältää rahoitustuotot

²Käyttöomaisuusinvestoinnit poikkeaa määritelmällisesti GRI:n tarkoittamista yhteisöinvestoinneista. Investoinnit ilman osakkeita, lisenssimaksuja ja vuokrasopimuksia (IFRS 16)

³Yhteisöverot paikallisen kirjanpitoikäntönnön mukaisesti, lopullinen määrä vahvistuu verotuspäätöksessä.

201-2 Ilmastonmuutoksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset sekä muut riskit ja mahdollisuudet liittyen organisaation toimintaan

Riski	Kuvaus	Vaikutusarvio	Riskin hallinta/mahdollisuus
Kansainväliset sopimukset	Pariisin ilmastopimuksen mukaan ilmaston lämpeneminen halutaan pysäyttää 1.5 celsiusasteeseen ja sopimukseen kuuluvat maat ovat sitoutuneet asettamaan kunnianhimoiset tavoitteet viiden vuoden välein ilmastomuutoksen pysäyttämiseksi.	Arvioidut kustannukset hiilen hinnoittelusta Elisalle on 100 000 - 200 000 euroa. Arvioidut vaikutukset ovat alle 1 % operatiivisista kustannuksista.	Olemme asettaneet Science based target- tavoitteen, joka on linjassa Pariisin sopimuksen tavoitteiden kanssa. Ostamme uusiutuvaa energiaa jotta asiakkaillemme on mahdollisuus käyttää vähähiilisiä yhteyksiä. Olemme myös sitoutuneet Suomen Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumukseen (Sitoumus 2050)
Polttoaineet/energia verotus ja säädökset	Ilmastonmuutoksesta joko suoraan tai epäsuorasti aiheutuvat verotuksen muutokset mm. sähkön verotuksessa, sähkön siirron verotuksessa ja mahdollinen hiilidioksidivero.	Keskimääräisen sähkön hinnan odotetaan kasvavan 18 % 2030 mennessä verrattuna 2010 tasoon. Sähkön hinnan odotetaan kasvavan pääasiassa uusiutuvan energian tuotanto-osuuksien sääntelyn takia. 18 % kasvu Elisän sähkökuluissa on noin 5.4 milj. euroa.	Elisalla on konserninlaajuinen energiatehokkuusryhmä, jossa käsitellään energia- ja CO ₂ -päästösäästötoimenpiteitä.
Yleinen ympäristölainsäädäntö	Euroopan Komission 2019 käynnistämä Euroopan vihreän kehityksen ohjelma tarkistaa ja tarvittaessa muuttaa ilmasto - ja/tai energialainsäädäntöä. Suomen kansallisessa ilmastolaisissa säädetään ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmästä ja ilmastotavoitteiden seurannasta. Euroopan Parlamentin ja Komission Luokitusjärjestelmällä kestävä rahoituksen ja sijoitusten työkaluksi tulee olemaan vaikutus sijoittajien toimintaan. Tulevaisuudessa voi tulla muutakin uutta lainsäädäntöä liittyen kasvihuonekaasujen vähentämiseen.	Lisää mahdollisesti tarvetta entistäkin yksityiskohtaisempaan energiankulutuksen mittaamiseen ja seuraamiseen sekä raportointiin. Voi lisätä myös painetta entistä kunnianhimoisempaan tavoitteenasetantaan ja hiilidioksidin hinnoitteluun.	Pyrimme jatkuvasti parantamaan mittaamistamme ja laskentaamme, käytämme uusiutuvaa energiaa ja olemme asettaneet keskipitkän- ja pitkän aikavälin tavoitteet hiilijalanjälkemme pienentämiseksi. Tavoittelemme hiilineutraaliutta vuoden 2020 aikana energiatehokkuustoimenpiteiden sekä päästökompensaatioiden avulla (scope 1, scope 2, työ- ja liikematkustus).
Sään ääri-ilmiöt	Ilmastonmuutos aiheuttaa sään ääri-ilmiöitä, jotka ovat uhaksi lähinnä Elisän mobiiliverkollle. Myrskyt aiheuttavat sähkökatkoja sekä katkoksia Elisän palveluissa. Ilmastonmuutoksen vaikutukset globaalisti voivat myös tuoda yleistä epävarmuutta Elisän toimintamaihin.	Häiriötilojen määrän kasvu aiheuttaa suurempia henkilökustannuksia sekä kustannuksia rikkinaisten laitteiden vaihdoista. Kustannukset on arvioitu yhden vakavan häiriötilaneen kustannusten perustella. Kustannukset voivat vaihdella 200 000- 2milj. euron välillä riippuen kokonaistilanteesta.	Elisalla on ennakoiva, reaaliaikainen ja kattava verkon häiriötilojen monitorointi. Tämä mahdollistaa häiriöiden tunnistamisen ja korjaamisen nopeasti. Arvioimme reaaliaikaisten mittaus- ja monitorointipalveluiden kysynnän nousevan tulevaisuudessa.
Muutokset keskilämpötilassa	Keskilämpötilojen nouseminen ja helleaallot lisäävät viilennyksen tarvetta Elisän tele- ja konetiloissa sekä toimitiloissa.	Kulut kasvavat jäähdytyslaitteiden investointien ja lisääntyneen sähkön kulutuksen takia. Arvioimme, että sähkön kulutus voi jäähdytyksen lisääntymisen kasvun myötä lisääntyä noin 1%, joka vastaa noin 96 000 euroa (35 euroa/MWh).	Elisalla on Espoossa ja Helsingin keskustassa konesali, joka käyttää konesalissa syntyneen lämmön uudelleen kaukolämpöverkossa. Olemme lisänneet palvelinten lämmön uudelleen käyttöä myös toimistoympäristöissämme.
Sidosryhmien kasvava ympäristötietoisuus	Ilmastonmuutos vaikuttaa Elisän sidosryhmien ympäristötietoisuuden lisääntymiseen. Raportointi eri sidosryhmille lisääntyy ja vaatimukset ilmastomyönteiselle toiminnalle kasvavat.	Riski vaikuttaa Elisän palveluiden kysyntään. Sustainable Index 2019 tutkimuksen mukaan 36 % kuluttajista on valmis maksamaan 10 % enemmän vastuullisista tuotteista ja palveluista. Jos Elisa epäonnistuu hyödyntämään tämän potentiaalin, se voi aiheuttaa tulevaisuudessa arviolta noin 3,6 % laskun kuluttajaliiketoiminnan liikevaihtoon (noin 10,7 milj. euroa/neljännesvuosi).	Elisalla palveluiden avulla voidaan rakentaa vähähiilisempää yhteiskuntaa. Elisän liiketoiminnan, kuten virtuaalisten palveluiden liiketoiminnan ja muiden ICT- palveluiden kasvu voi synnyttää myös uutta liiketoimintaa. Esimerkiksi Elisa Automate, Elisa Smart Factory ja Elisa Videra -liiketoiminnoilla voimme tarjota asiakkaillemme välineitä oman hiilijalanjälkensä vähentämiseen.

203-1 Infrastruktuuri-investointien ja yleishyödyllisten palvelujen tuen kehitys ja vaikutukset

	2017	2018	2019
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa ¹	246	254	256
Investoinnit/liikevaihto, % ²	13	12	12

¹Investoinnit ovat pääosin kaupallisia investointeja

²2019 luku ei sisällä vuokrasopimuksia eikä osakehankintoja

Sosiaalisen vastuun tunnusluvut

Oma indikaattori: Liikkuvan työn ratkaisut ja päästösäästöt Elisassa

	2017	2018	2019
Virtuaalikokouksia ¹	268 586	289 380	431 285
Etäpäiviä/ hlö/vuosi ²	75	72	53
Päästösäästöjä (tCO ₂)	5 606	6 338	5 708

¹ Raportointi muuttunut, sisältää myös MS Teams -kokoukset

² Raportointi muuttunut 2019

TUOTEVASTUU

416-2 Tuotteiden elinkaarenaikaisiin terveys- ja turvallisuusvaikutuksiin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomusten lukumäärä jaoteltuna lopputulosten mukaan

Ei tapauksia 2019.

417-3 Markkinointiviestintään, mainontaan ja sponsorointiin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomusten lukumäärä jaoteltuna lopputulosten mukaan

Ei rikkomuksia 2019. Selvitys rikkomuksesta aloitettu vuoden 2020 alussa.

418-1 Asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen ja asiakastietojen häviämiseen liittyvien vahvistettujen valitusten lukumäärä

Yksi viranomaisvalituspyyntö, johon vastattu vuoden 2019 aikana.

HENKILÖSTÖ JA TYÖOLOSUHTEET

102-8 Henkilöstön määrä työsuhteen ja työsopimuksen mukaan, alueellisesti ja sukupuolen mukaan jaoteltuna

	2017	2018	2019
Henkilöstön määrä 31.12.2019	5152	5468	5 617
Vakinaiset	5008	5335	5 515
Suomi	4009	4236	4 267
Viro	888	989	962
Muut maat	111	110	286
Mies	3 283	3572	3 773
Nainen	1 725	1763	1 742
Määräaikaiset	144	133	102
Suomi	70	85	52
Viro	71	46	46
Muut maat	3	2	4
Mies	80	65	50
Nainen	64	68	52
Kokoaikaiset	4291	4464	4 553
Suomi	3302	3427	3 377
Viro	888	936	908
Muut maat	101	101	268
Mies	2 773	2924	3 045
Nainen	1 518	1540	1 508
Osa-aikaiset	861	1004	1 064
Suomi	777	895	942
Viro	80	99	100
Muut maat	4	10	22
Mies	590	713	778
Nainen	271	291	286

102-41 Kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piiriin kuuluva henkilöstö

2017	2018	2019
78 %	77 %	76 %

401-1 Uuden palkatun henkilöstön kokonaismäärä ja osuus sekä henkilöstön vaihtuvuus jaoteltuna ikäryhmittäin, sukupuolen mukaan ja alueittain¹

	2017	2018	2019
Uudet, aloittaneet työsuhteet	1 396	1 517	1 264
Suomi	1 123	1 138	964
Viro	232	338	249
Muut maat	41	41	51
Mies	989	1 034	882
Nainen	407	483	382
Alle 30 vuotta	843	976	898
30-39 vuotta	415	357	216
40-49 vuotta	98	138	106
Yli 49 vuotta	40	46	44
Päätyneet työsuhteet	1 433	1 418	1 267
Suomi	966	1 095	958
Viro	400	310	269
Muut maat	67	13	40
Mies	863	883	829
Nainen	570	535	438
Alle 30 vuotta	832	851	745
30-39 vuotta	316	256	278
40-49 vuotta	164	165	133
Yli 49 vuotta	121	146	111

¹Elisa on raportoinut indikaattorin omalla tavallaan: henkilöstön vaihtuvuus puuttuu.

401-2 Kokopäiväisille työntekijöille tarjotut edut, joita ei ole tarjottu määräaikaisille tai osa-aikaisille työntekijöille, merkittävien toimipaikkojen osalta

Työehtosopimusten mukaisesti työterveys-, vakuutus-, vanhempainvapaa- ja eläke-etumme eivät riipu työsuhteen kestosta tai osa-aikaisuudesta.

403-8 Työterveys- ja turvallisuusjärjestelmän kattavuus työntekijöistä (%)¹

¹Elisa raportoi indikaattorin omalla tavallaan. Osuus (%) kokonaistyövoimasta, joka on edustettuna virallisissa henkilöstön ja johdon yhteisissä työterveyttä ja -turvallisuutta valvovissa neuvoo-antavissa toimikunnissa.

2017	2018	2019
98 %	98 %	95 %

403-9, 403-10 Työperäiset tapaturmat ja sairaudet. Tapaturmatyytit, tapaturmataajuus, ammattitautitaajuus, menetetyt työpäivät, poissaolot ja työhön liittyvät kuolemantapaukset jaoteluna alueittain ja sukupuolen mukaan¹

¹2019 raportointi perustuu GRI OHS2018 standardiin. (2018 ja aikaisemmat vuodet on raportoitu GRI OHS2016 standardin mukaan). Käytetty 1000 000 työtuntia (rate).

	2017	2018	2019
Injury rate (IR)			
Suomi			
Tapaturmat työmatkalla	8,0	6,2	6,6
Työtapaturmat	3,9	4,5	5,1
Viro			
Tapaturmat työmatkalla	0	0	0,6
Työtapaturmat	0	0	0,6
Muut maat			
Tapaturmat työmatkalla	6,3	0	2,7
Työtapaturmat	0	5,7	2,7
Lost day rate (LDR)			
Suomi	98,1	39,6	27,2
Viro	0	0	0
Muut maat	0	0	0
Occupational disease rate (ODR)			
Suomi	0,2	0	0
Viro	0	0	0
Muut maat	0	0	0

Absentee rate (AR)			
Suomi	3,7 %	2,6 %	2,6 %
Viro	7,8 %	6,2 %	6,6 %
Muut maat	0,5 %	0,1 %	0,2 %
Työmatkalla tapahtuneet raportoidut tapaturmat	48	40	44
Suomi	47	40	42
Viro	0	0	1
Muut maat	1	0	1
Alihankkijat			0
Työtapaturmat (raportoidut)	23	30	34
Suomi	23	29	32
Viro	0	0	1
Muut maat	0	1	1
Alihankkijat			39
Työperäiset sairaudet (raportoidut)	1	0	0
Suomi	1	0	0
Viro	0	0	0
Muut maat	0	0	0
Menetetty työpäivät	72	34	23
Suomi	72	34	23
Viro	0	0	0
Muut maat	0	0	0
Alihankkijat			57
Poissaolot	50 416	42 193	39 704
Suomi	32 055	26 435	25 010
Viro	18 258	15 743	14 609
Muut maat	103	15	85

Työperäiset vakavat tapaturmat	0	0	0
Suomi	0	0	0
Viro	0	0	0
Muut maat	0	0	0
Alihankkijat			2
Työperäiset kuolemantapaukset (tapaturmista ja sairaudesta johtuvat)	0	0	0
Suomi	0	0	0
Viro	0	0	0
Muut maat	0	0	0
Alihankkijat			0

Huom! Raportointi alihankkijoiden osalta kattaa >80 % televerkkojen huoltoon ja kunnostukseen liittyvästä alihankinnasta Suomessa ja Virossa.

404-1 Keskimääräiset koulutustunnit työntekijää kohden henkilöstöryhmittäin ja sukupuolittain	2017	2018	2019
Sukupuoli			
Mies	9	19	8,1
Nainen	9	20	10,6
Sukupuoli ei ilmoitettu	N/A	N/A	0,4
Henkilöstöryhmät			
Johto	9	35	5,2
Ylemmät toimihenkilöt	15	17	13,7
Toimihenkilöt	7	19	8,1

404-3 Kehitys- ja tavoitekeskustelun käynyt henkilöstö	2017	2018	2019
Kehitys- ja tavoitekeskustelun käynyt henkilöstö (%)	76 %	70 %	79 %
Mies	2 282	2 508	2 850
Nainen	1 304	1 340	1 421
Johto	124	121	150
Ylemmät toimihenkilöt	754	802	887
Toimihenkilöt	2 708	2 925	3 234

405-1 Organisaation hallintoelinten kokoonpano ja henkilöstön jakauma henkilöstöryhmittäin jaoteltuna sukupuolen, ikäryhmän, vähemmistöryhmän ja muiden monimuotoisuuteen liittyvien tekijöiden mukaisesti

	2017	2018	2019
Elisan johtoryhmä (Executive Board)	10	10	11
Naisten määrä	2	2	2
Alle 30 vuotta	0	0	0
30-39 vuotta	0	0	0
40-49 vuotta	3	3	2
Yli 49 vuotta	7	7	9
Hallitus (Board of Directors)	7	7	7
Naisten määrä	3	3	3
Alle 30 vuotta	0	0	0
30-39 vuotta	0	0	0
40-49 vuotta	1	1	1
Yli 49 vuotta	6	6	6
Yksiköiden johtoryhmät (Management teams of business units)	75	84	85
Naisten määrä	27	33	31
Alle 30 vuotta	0	0	0
30-39 vuotta	11	10	6
40-49 vuotta	37	46	42
Yli 49 vuotta	27	28	37
Yritysvastuun johtoryhmä (Managerial board for corporate responsibility)	9	9	11
Naisten määrä	4	4	6
Alle 30 vuotta	0	0	0
30-39 vuotta	1	2	1
40-49 vuotta	5	4	6
Yli 49 vuotta	3	3	4
Henkilöstön jakauma sukupuolen mukaan (Breakdown of personnel by gender)			
Mies	65 %	67 %	68 %
Nainen	35 %	34 %	32 %

Henkilöstön jakauma ikäryhmän mukaan (Breakdown of personnel by age)

Alle 30 vuotta	26 %	26 %	30 %
30-39 vuotta	31 %	33 %	25 %
40-49 vuotta	25 %	24 %	18 %
Yli 49 vuotta	18 %	17 %	27 %

IHMISOIKEUDET

406-1 Syrjintätapausten lukumäärä ja niihin liittyvät korjaavat toimenpiteet

Ei tapauksia vuonna 2019.

410-1 Prosenttiosuus turvahenkilöstöstä, joka on saanut koulutusta organisaation ihmisoikeuspolitiikkoihin ja organisaation toiminnan kannalta relevantteihin menettelytapoihin

Elisalla vakituisesti työskentelevä turvahenkilöstö (100 %) on suorittanut Suomen laissa määritetyt koulutukset ja he ovat saaneet Elisän yleisten toimintaperiaatteiden koulutuksen.

205-2 Korruptionvastaisiin politikoihin ja menettelytapoihin liittyvä kommunikointi ja koulutus

	2017	2018	2019
Code of conduct -koulutukset (osuus henkilöstöstä, joka on käynyt koulutuksen).	72 %	65 %	63 %

205-3 Vahvistetut lahjontatapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet

Ei vahvistettuja tapauksia vuonna 2019.

TOIMITUSKETJU¹

	2017	2018	2019
414-1 Toimittajien sosiaalisen vastuun arviointi	n/a	n/a	116
414-2 Havaitut negatiiviset vaikutukset ja toimenpiteet	n/a	n/a	584

¹ Elisa raportoi indikaattorit omalla tavallaan. Elisa liittyi JAC (Joint Audit Cooperation) operaattoreihin syyskuussa 2019. JAC auditoinnit (115) sekä omiin auditointeihin (1). Havaitut vaikutukset ja toimenpiteet, JAC (567), omat (17).

YHTEISKUNTA

415-1 Poliittisten tukien kokonaisarvo jaoteltuna maittain ja edustajittain

Emme ole jakaneet poliittisia tukia vuonna 2019.

Ympäristövastuun tunnusluvut

102-11 Varovaisuuden periaatteen soveltaminen

Varovaisuusperiaate huomioidaan lakisääteisten vaatimusten mukaisesti.

302-1 Organisaation oma energian kulutus (GJ, gigajoule)

	2017	2018	2019
Päälähteiden suora energiankulutus			
Dieselin ja bensiinin kulutus	2174	1830	5275
Öljyn kulutus	3596	4264	4088
Yhteensä suora energiankulutus	5770	6094	9363
Hankittu uusiutuva polttoaine	0	0	0
Päälähteiden epäsuora energiankulutus			
Sähkö	963 845	1 053 189	1 160 177
Lämmitys	53 331	48 434	51 797
Kaukokuylmä	23 977	41 233	41 588
Yhteensä epäsuora energiankulutus	1 041 153	1 142 856	1 253 563
Hankittu päästötön sähkö ¹	901 620	975 600	975 600
Yhteensä koko oma energian kulutus²	1 046 923	1 148 950	1 262 962

¹Vesivoimaa

²Lisätietoja ja laskentaperiaatteet Elisa energy and CO₂-emission disclosure 2019

302-3 Energiaintensiteetti¹

	2017	2018	2019
Mobiiliverkon sähkönkulutus per siirretty Gtavu (kWh)	0,3	0,2	0,2

¹Lukuja korjattu takautuvasti vuoteen 2017.

302-4 Energiankulutuksen vähentäminen (GJ, gigajoule)¹

	2017	2018	2019
Monitiloimistot (sähkö ja lämpö)	56 830	71 176	16 621
Palvelinten lämmön uudelleenkäyttö (sähkö)	18 669	41 234	41 588
Mobiiliverkon tehostamistoimet (sähkö)	23 666	29 946	27 240
Yhteensä	99 164	142 356	85 449

¹Lisätietoja ja laskentaperiaatteet Elisa energy and CO₂-emission disclosure 2019

305-1 ja 305-2 Suorat ja epäsuorat kokonaiskasviuonekaasupäästöt painon mukaan (tCO₂, hiilidioksiditonnia)¹

	2017	2018	2019
Scope 1, suorat kasviuonekaasupäästöt	409	433	650
Scope 2, epäsuorat kasviuonekaasupäästöt, market based	4 402	5 111	4 156
Scope 2, epäsuorat kasviuonekaasupäästöt, location based	71 225	68 957	71 701

¹Lisätietoja ja laskentaperiaatteet Elisa energy and CO₂-emission disclosure 2019

305-3 Muut merkittävät epäsuorat kasviuonekaasupäästöt painon mukaan (tCO₂)¹

Epäsuorat päästöt (scope 3)	2017	2018	2019	Kuvaus	Luku sisältää
Ostetut tuotteet ja palvelut	73 431	72 991	85 447	Olennainen, laskettu	Elisa Oyj ja Elisa Videra: Ostetut tuotteet myyntiin ja ostetut palvelut.
Tuotantoinvestoinnit	35 631	30 797	39 901	Olennainen, laskettu	Elisa Suomi, verkoon ostetut mobiilitukiasemat sekä muut laitteet verkkoon.
Energian tuotannon elinkaarivaikutukset	3 146,3	3 134	3 480	Olennainen, laskettu	Elisa Suomi ja Elisa Eesti. Sähkön tuottamisessa tarvittu polttoaineen tuotannon päästöt
Upstream kuljetukset	1 022	680	209	Ei olennainen, laskettu	Tavaroiden kuljetukset Elisalle ja Elisalta asiakkaille
Jätteet	683	720	772	Ei olennainen, laskettu	Elisa Suomi jätteet ja jätevesi
Liikematkustus	1 201	1 194	2 659	Olennainen, laskettu	Elisa
Pendelöinti	3 186	4 523	2 180	Olennainen, laskettu	Elisa
Vuokratut hyödykkeet	0	0	0	Ei olennainen, selitetty	Elisan energiankulutus vuokrakohteissa laskettu Scope 2:ssa.
Upstream kuljetukset	0	0	0	Ei olennainen, selitetty	Ei olennainen, Elisa ei myy kuljetuspalveluja
Tuotteiden prosessointi	0	0	0	Ei olennainen, selitetty	Ei oleellinen, ei tuotteiden prosessointia
Myytyjen tuotteiden käyttö	8 211	7 886	12 450	Olennainen, laskettu	Asiakkaiden laitteiden energiankulutus. Palveluiden energiankulutus raportoitu Scope 2:ssa.
Myytyjen tuotteiden loppusijoitus	305	306	344	Olennainen laskettu	Elisan myytyjen tuotteiden loppusijoituksen hiilijalanjälki
Tuotteiden leasinghyödykkeet	0	0	0	Ei olennainen, selitetty	Elisa Suomi, vuokralla olevat operaattorit. Sisältyy Scope 2 laskentaan, Ostamme uusituvaa sähköä
Franchising	0	0	0	Ei olennainen selitetty	Ei oleellinen Elisalle, ei franchising- toimintaa
Investoinnit	0	0	0	Ei olennainen, selitetty	Ei oleellinen Elisalle, yhtiöllä ei merkittävää sijoitus- ja rahoitustoimintaa. Tuotantoinvestoinnit raportoitu erikseen.
Yhteensä	126 816	122 231	147 442		

¹Lisätietoja ja laskentaperiaatteet Elisa energy and CO₂ -emission disclosure <http://corporate.elisa.com/responsibility/environmental-responsibility>

305-4 Kasvihuonekaasupäästöintensiteetti

	2017	2018	2019
Scope 1 ja 2 päästöt per liikevaihto (KgCO ₂ /EUR)	0,003	0,003	0,003

305-5 Kasvihuonekaasujen vähentäminen (tCO₂)¹

	2017	2018	2019
Elisan omat päästösäästöt ¹	112 400	113 193	88 349
Ideal work - ratkaisut, scope 3	5 606	6 338	6 084
Mobiiliverkon päästövähennykset, scope 2	2 268	2 670	1 640
Uusiutuvan energian käyttö, scope 2	104 526	104 185	80 625

¹Lisätietoja, laskentaperiaatteet ja vertailutilanne Elisan ympäristölaskentaraportista: <http://corporate.elisa.fi/vastuullisuus/ymparistovastuu>

²Vesivoimaa

306-2 Jätteiden kokonaispaino tyypin ja loppusijoitusmenetelmän mukaan (tonnia)¹

	2017	2018	2019
Kokonaisjättemäärä ²	1 017	1 070	1 014
Ongelmajättemäärä ²	177	208	242
SER (sähkö- ja elektroniikkaromu) ²	302	339	302
Jätteiden kierrätysaste	99 %	94 %	98 %
Jätteiden hyötykäyttö	0,7 %	1,9 %	0 %
Kaatopaikkasijoitus	0 %	0,7 %	0 %

¹Elisa on käyttänyt raportoinnissa omaa jätteajaottelua

²Jättemääriä ei ole saatavilla Elisa Eestin osalta.

306-3 Merkittävien vuotojen määrä ja suuruus

Ei vuotoja vuonna 2019.

307-1 Merkittävien ympäristölainsäädännön ja -säännösten rikkomiseen liittyvien sakkojen rahamääräinen arvo määrä sekä ei-rahallisten sanktioiden lukumäärä

Ei rikkomuksia 2019.